

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نازکدوزی زنانه

(الگوی بالاتنه، آستین، شلوار و پیراهن)

جلد پنجم

شاخه کاردانش
زمینه صنعت
گروه پوشاک

شماره شناسایی: ۷-۹۱/۴۱/۲/۴

سرشناسنامه عنوان و پدیدآور	: صنعتی ، فاطمه، ۱۳۴۰ : نازکدوزی زنانه، الگو، شاخه کاردانش، زمینه صنعت، پوشاک رشته‌های مهارتی: خیاطی لباس زنانه، خیاطی و ... شماره درس ۹۵۶۷ - ۹۵۶۶ / فاطمه صنعتی.
مشخصات نشر مشخصات ظاهری شابک	: تهران: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران، ۱۳۹۳. : ۴۰۴ ص. : مصور، جدول ۲۹۲۲ س.م : ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۳۲۸-۵
وضعیت فهرست نویسی موضوع موضوع موضوع	: فیپا : خیاطی (لباس زنانه) - راهنمای آموزشی (متوسطه) : خیاطی - الگوها : پوشاک - الگوها
رده بندی کنگره رده بندی دیویی شماره کتابخانه ملی	: ۲ ن ۹ ص / ۵۰۸ TT : ۶۳۶ / ۴۰۴۰۷ : ۸۵ / ۵۰۵۰۷ م

همکاران محترم و هنرجویان عزیز:

پیشنهادات و نظرات خود را درباره محتوای این کتاب به نشانی
تهران - صندوق پستی شماره ۴۸۷۴/۱۵ دفتر تألیف کتاب‌های
درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش، ارسال فرمایند.

پیام‌نگار (ایمیل) info@tvoccd.sch.ir
وب‌گاه (وب‌سایت) www.tvoccd.sch.ir

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش

نام کتاب: نازکدوزی زنانه / الگو / جلد پنجم (۶۰۱/۹)
مؤلف: فاطمه صنعتی

شماره شناسایی استاندارد مهارتی: ۲/۴ / ۴۱/۹۱-۷
شامل پیمانانه‌های مهارتی: ۲-۴/۲/۴۱/۹۱-۷

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وب‌سایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی

طراحی تصاویر و رسامی الگو: فاطمه رئوف‌پی - فریبا رهدار

طراح گرافیک و صفحه‌آرا: حسین وهابی

طراح جلد: فاطمه رئوف‌پی

حروفچین: فاطمه ضیاء، سیده فاطمه طباطبایی

مصحح: فرشته ارجمند، نوشین معصوم‌دوست

امور فنی رایانه‌ای: حمید ثابت کلاچاهی، پیمان حبیب‌پور

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵

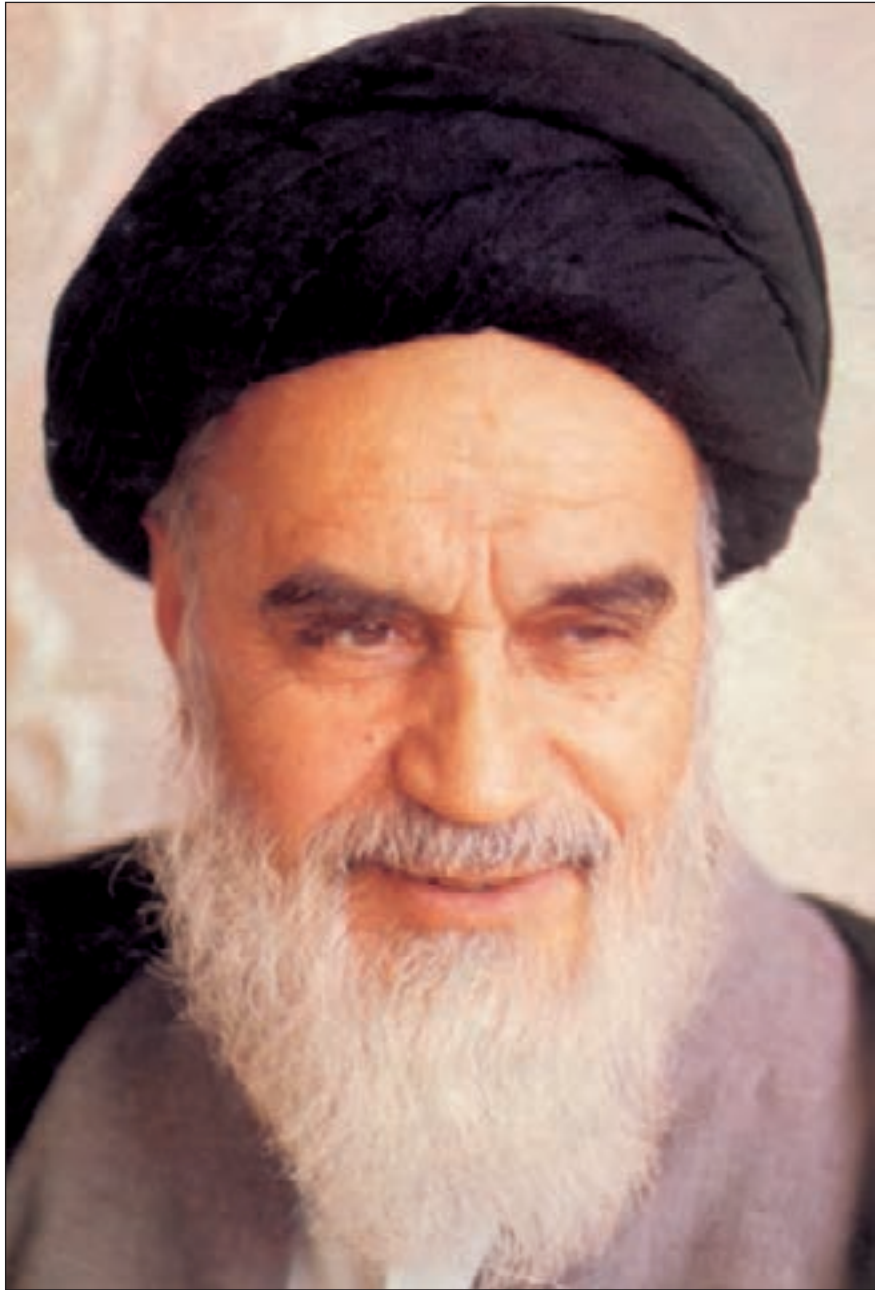
چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران (سهامی خاص)

سال انتشار: ۱۳۹۳

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۳۲۸-۵

ISBN:978-964-05-2328-5

شما عزیزان کوشش کنید که از این وابستگی بیرون آید و احتیاجات کشور خودتان را برآورده سازید، از نیروی انسانی ایمانی خودتان غافل نباشید و از اتکای به اجانب پرهیزید.

امام خمینی «قدس سرّه الشّریف»

فهرست مطالب

۱۰ مقدمه

۱۲ سخنی با هنرآموزان محترم

۱۴ سخنی با هنرجویان محترم

واحد کار چهارم

۱۵ ترسیم الگوی انواع شلوار

۱۷ انواع قد شلوار

۱۸ اندازه گیری روی اندام (شلوار)

۲۴ الگوی اساس شلوار

۳۵ کنترل قسمت های مختلف الگوی اساس شلوار

۴۶ روش اول فون کردن شلوار

۵۰ روش دوم فون کردن شلوار (نیلوفری)

۵۶ روش سوم فون کردن شلوار (نیلوفری با اوازمان

بیشتر)

۶۳ الگوی شلوار کلوش از باسن

۶۹ الگوی شلوار یکسره گشاد

۷۴ شلوار با گشادی در کمر (چین یا پیلی)

۸۰ مدل شلوار جیب دار با پیلی در کمر

۸۸ اساس دامن شلواری

۹۴ دامن شلواری چین دار یا پیلی در کمر

۹۹ دامن شلواری با جیب و پیلی

۱۰۵ تکه کمر شلوار

واحد کار پنجم

۱۰۸ توانایی متناسب سازی الگو با فرم اندام (شلوار)

۱۰۹ پاترون شلوار

۱۱۰ قد فاق بلند در جلوی اندام (کشیدگی در جلوی پاترون

شلوار)

۱۱۳ قد فاق بلند در پشت اندام (کشیدگی در پشت پاترون شلوار)

۱۱۶ پهلوهایی با برجستگی زیاد و ران های برجسته

(کشیدگی در پهلو پاترون)

۱۲۲

شکم بزرگ با برآمدگی زیاد

۱۲۶

باسن بزرگ با برجستگی زیاد

واحد کار ششم

۱۳۲

ترسیم الگوی بالاتنه و آستین

۱۳۳

اندازه گیری بالاتنه

۱۴۷

الگوی اساس بالاتنه

۱۷۰

اندازه گیری آستین

۱۷۴

الگوی اساس آستین

۱۸۷

انواع آستین چین دار

۱۸۸

روش کوتاه و تنگ کردن آستین

۱۹۰

آستین مچ چین دار (مچ پفی)

۱۹۳

آستین کلوش یا زنگوله ای

۱۹۴

آستین کاپ چین دار (کاپ پفی)

۱۹۹

کاپ و مچ چین دار آستین (کاپ و مچ پفی)

۲۰۲

آستین غیر قرینه (لاله ای)

۲۰۷

آستین بلوز

۲۰۹

انواع مچ

واحد کار هفتم

۲۱۳

توانایی متناسب سازی الگو با فرم اندام (بالاتنه و آستین)

۲۱۴

پاترون بالاتنه و آستین

۲۱۵

تهیه پاترون

۲۱۷

سینه کوچک تر از حد معمول

۲۲۰

سینه بزرگ تر از حد معمول

۲۲۴

افتادگی در سرتاسر بالای قفسه سینه

۲۲۷

سرشانه افتاده

۲۳۱

حلقه دور گردن گشادتر از حد معمول

۲۳۴

حلقه دور گردن تنگ تر از حد معمول

۲۳۷

سر سینه بالاتر از خط سینه

۲۳۹

گشادی در عرض پشت بالاتنه

۲۴۲

تنگی و کشیدگی در قسمت سینه تا کارور پشت

۲۴۵ پشت برآمده

۲۵۰ پشت کوتاه (پشت صاف و بدون انحنا)

۲۵۳ حلقه آستین گشاد

۲۵۷ حلقه آستین تنگ

۲۶۱ بازوی لاغر

۲۶۵ بازوی چاق

۲۷۱ آستین پیچ دار

۲۷۳ کاپ آستین بلند

۲۷۶ کاپ آستین کوتاه

واحد کار هشتم

۲۷۹ توانایی ترسیم الگوی انواع لباس

۲۸۱ نسبت‌های آزادی لباس

۲۸۳ گشادی و آزادی پیراهن

۲۸۷ پیراهن جلو باز با برش پرنسسی از سر شانه و

یقه انگلیسی

۲۹۹ پیراهن با برش غیر قرینه، بدون آستین و دامن
ترک نیلوفری

۳۱۱ پیراهن دامن از بالاتنه جدا با برش زیر سینه و
یقه حلزونی

۳۳۳ پیراهن کلوش با برش یکسره با جللیتقه
۳۴۶ روش دیگر پیراهن کلوش با برش یکسره از حلقه
آستین

۳۴۹ پیراهن کلوش با پیلی در مرکز جلو و برش های
عمودی

۳۵۵ پیراهن گشاد با برش قسمت سینه
۳۶۶ دامن میخی با گشادی بیشتر در کمر
۳۶۸ دامن حاملگی
۳۷۱ الگوی پیراهن شومیز
۴۰۰ واژه نامه
۴۰۴ فهرست منابع

مقدمه

کلمه لباس در فارسی، واژه‌های پوشش، تن پوش و پوشاک را تداعی می‌کند. لباس برای پوشاندن شکل اصلی بدن و تغییر شکل آن به نحوی زیبا به کار می‌رود؛ یعنی لباس برای پوشاندن تن و نمایاندن آن برای هر طبقه‌ای قابل فهم است. منشأ اصلی پیدایش لباس، محفوظ ماندن (از سرما، گرما، عوامل طبیعی)، عفت، پرهیزکاری، زیبایی و وقار است. به عبارت دیگر «لباس هر انسان نشانه شخصیت وجودی اوست». انسان تا زمانی که به ارزش‌ها و بینش‌ها معتقد و دلبسته باشد، لباسی متناسب با آنها به تن خواهد کرد. قبل از گسترش فرهنگ غرب، صرف نظر از اختلافات ظاهری و لباس‌های اقوام مختلف بشر، وجه مشترک همه لباس‌ها خاصیت پوشیدگی آنها بود. در جامعه‌ای که ارزش‌های والای معنوی و انسانی، بی اعتبار باشد و شخصیت و عالم درون انسان بر پایه توجه و اظهارنظر دیگران شکل بگیرد، افراد سعی می‌کنند با هر وسیله‌ای از جمله لباس برای خود تشخیص و تعیین ایجاد کنند.

هدف اصلی تألیف این کتاب، ارائه روش صحیح و تطبیق پذیر برای آموزش پیمانانه‌ای^۱ (مدولار) نازک دوزی لباس زنانه، و ارتقای سطح کیفی دانش علاقه‌مندان و فراگیران رشته خیاطی است. در تألیف این کتاب سعی بر آن است که با اتکا بر تجارب و امکانات آموزشی چندساله، روش کار بر پایه ساده‌ای قرار گیرد و مطالب با کمک الگوهای روشن، گویا و شیوه‌های عملی و کاربردی برش ارائه شود.

در الگوسازی، چون سایر فنون و هنرها، تخصص زمانی حاصل خواهد شد که شخص خود در پی آموختن باشد، پدیده‌های جدید را بیابد و با نکته‌سنجی و دقت، تکنیک کار را دریابد.

گفتنی است که مدل سازی لباس یا ژورنال شناسی معمولاً از الگوی خاصی تبعیت نمی‌کند، بلکه با در نظر گرفتن نوع لباس و مدل انتخابی، می‌توان الگوی مناسب را طراحی کرد.

در این کتاب از روش «متریک»^۲ استفاده شده و به هنگام تألیف، طراحی و تدوین این مجموعه کتاب‌ها با انجام اصلاحات اساسی و رفع اشکالات موجود و با توجه به ارتباط بین روش «متریک» و «مولر»^۳ تا حد زیادی بر کیفیت کار افزوده و پایه علمی به کار داده شده است.

۱. پیمانانه = modular

۲. روش متریک، متدی است که در کشور انگلیس استفاده می‌شود.

۳. روش «مولر» متعلق به مؤسسه «مولر و پسران» و دارای قدمت ۱۰۰ ساله می‌باشد؛ به علت بودن این مؤسسه در آلمان به روش «آلمانی» نیز معروف است.

این مجموعه کتاب‌ها مشتمل بر پیمانه‌های مهارتی اند که براساس استاندارد نازک‌دوزی زنانه (درجه ۲) وزارت کار و امور اجتماعی تدوین شده و عبارتند از: متدهای اندازه‌گیری اندام، الگوهای اساسی دامن، شلوار، بالاتنه، آستین و رفع عیوب آنان، مدل‌سازی دامن، شلوار، پنس‌های بالاتنه، انواع یقه، انواع آستین، انواع مدل‌سازی و انواع دوخت‌های لباس و به صورت محدود روش کار روی مانکن (الگوی غیرمسطح). این مجموعه بستری است تا هنرجویان با آموزش الگوسازی، تجربیات خود را به عرصه ظهور برسانند.

مؤلف

سخنی با هنرآموزان محترم

خیاطی هنری است که در تولید ناخالص ملی هر کشور نقش دارد و همانند رشته‌های دیگر در حال تکامل است. نیاز بشر و جامعه ایجاب می‌کند تعداد زیادی از نیروهای فعال، وقت و توان خویش را در فراگیری صحیح و گسترش این حوزه‌های تخصصی و تکنیکی صرف کنند. مجموعه حاضر برای برطرف کردن احتیاج جامعه، احیای هنر خیاطی و خودکفایی اقتصادی ارائه شده است.

این مجموعه با توجه به اهداف و ویژگی‌های آموزش در شاخه کار و دانش و بر اساس برنامه‌ریزی درسی به شیوه پیمانه‌ای تدوین شده است. سازماندهی پیمانه‌ای یکی از روش‌های سازماندهی محتوای آموزشی است که بیشترین تأکید را بر کسب شایستگی‌های لازم برای یک یا چند مهارت در فراگیرندگان دارد. براین اساس، هر پیمانه از مجموعه تکالیف عملی، شناختی و عاطفی لازم برای کارها و پاره‌کارهای موجود در شغل، که به یادگیری یک مهارت خاص می‌انجامد، تشکیل شده است. ویژگی این شیوه، سازماندهی در انعطاف‌پذیری هر پیمانه (واحدیادگیری) از یک مهارت، مستقل از واحدهای دیگر است و به گونه‌ای سازماندهی می‌شود که برحسب نیاز، ترکیب جدیدی با سایر پیمانه‌ها برای رسیدن به یک مهارت خاص فراهم آورد.

لازم است قبل از شروع آموزش، هنرآموزان محترم به نکات ذیل دقت کنید:

همه کتاب‌های این مجموعه براساس استاندارد مهارتی «نازک‌دوزی زنانه درجه ۲» تهیه شده است و باید در یک سال تحصیلی استفاده شوند.

محتوای این کتاب‌ها شامل دو بخش اساسی است: بخش اول شامل کتاب دوخت، که به بررسی نکات اساسی دوخت می‌پردازد و مراحل آن را گام به گام آموزش می‌دهد و بخش دوم شامل الگو و مدل‌سازی لباس‌هاست. در بخش اول جلد اول مطالب مربوط به دوخت قسمت‌های مختلف لباس و اطلاعات لازم آن آمده است.

بخش دوم کتاب‌های جلد دوم تا پنجم به بررسی و شناخت فرم‌های اندامی، ساختار بصری رنگ، خطوط و نقوش پارچه اختصاص دارد و هدف آن توضیح عوامل تأثیرگذار بر لباس است. (در این قسمت نباید طراحی لباس اجرا شود، بلکه هدف آن صرفاً شناخت عوامل مؤثر بر روی لباس است).

قسمت‌های دیگر این کتاب‌ها الگوهای اساسی دامن، بالاتنه، آستین و شلوار با توجه به فرم‌اندامی تنظیم شده‌اند، طول و عرض پنس‌های جلو و پشت الگو، آزادی و اضافات لباس با توجه به فرم اندام‌ها ثابت نخواهد بود و تغییر می‌کند.

در این کتاب‌ها سعی شده است با توجه به تنوع بسیار زیاد مدل‌های لباس، پایه و اساس مدل‌سازی بالاتنه، براساس انتقال پنس‌های به‌وجود آمده روی لباس، آموزش داده شود و مدل‌های ارائه شده در شروع هر درس، مدل‌هایی خواهد بود که می‌توان براساس درس تدریس شده الگوی آن را تهیه کرد.

معمولاً در پایان واحد کار و درس، خودآزمایی یا آزمون‌های عملی، طرح‌های لباسی ارائه شده که با توجه به اساس مدل‌سازی لباس انتخاب شده‌اند.

مربی‌ان محترم، با توجه به اینکه ارائه مطالب تئوری در زمینه الگو و دوخت (که بنیادی عملی دارد)، پیش طرح مسئله غیرضروری است، باید قبل از طرح مباحث، با تجربه عملی مناسب، ذهن هنرجویان را با موضوع موردنظر درگیر کنید، سپس مطالب مورد نیاز و روش‌های مناسب را ارائه دهید.

برای تمرینات عملی بیشتر یا پیشرفته‌تر می‌توانید از طرح‌ها و مدل‌های متناسب با علایق و توان عملی هنرجویان استفاده کنید.

مربی‌ان عزیز، در هنگام تدریس مراحل عملی را تکرار کنید و پیش از اینکه هر مرحله کار را انجام دهید کلیت آن را برای هنرجویان معلوم کنید. برای انتقال مطالب لازم است مثلاً در گفتار، تلفظ واژه‌ها و اصطلاحات روشن باشد و الگوهای ترسیم شده به وسیله خط‌کش‌های مخصوص و با اندازه‌های سانتی‌متری کشیده شوند. استفاده از اشل‌های $\frac{1}{4}$ و $\frac{1}{8}$ در ترسیم الگو و دوخت آنها غیرقانونی است.

برای اینکه روی مطالب مهم‌تر تأکید شود، با استفاده از رنگ‌ها و بزرگ‌نویسی و برجسته کردن کلمات و ... در گفتار با تأکید بر برخی کلمات این کار را انجام دهید. بدیهی است برای حصول نتیجه‌ای بهتر باید از راهنمایی‌های صحیح و شیوه‌های درست کمک بگیرید، آنگاه با پیگیری و کسب تجربیات شخصی بر میدان پیشبرد کار بیفزایید.

سخنی با هنرجویان عزیز

در تهیه و ارائه بسیاری از نموده‌های هنری نیاز به ابزار کار محسوس است، حال آنکه در مورد هنر ظریف خیاطی، انگشتان دست هنرمند ایفاگر نقش‌هایی پرثمر است.

برای نیل به هدف غایی، هیچ معلم و استادی تواناتر از تجربه شخصی نیست. از دوختن و بریدن و دوباره دوختن و بریدن نهراسید و به تصور بروز اشتباه از مستقل کار کردن بیم نداشته باشید؛ به شرط آنکه هر سهو و اشتباه را همواره به خاطر بسپارید و بار دیگر، آن را تکرار نکنید. به خاطر داشته باشید که کسب مهارت در تهیه الگو و دوخت لباس تنها با «پر» کاری میسر است. به هر لباسی که دوخته می‌شود، با چشمی باز و نگاهی موشکافانه بنگرید، زیرا الگو و دوخت لباس‌ها از یکدیگر مجزا نیستند، در هر سطح از دوخت از زاویه کنجکاوای به پوشاک نگاه کنید، زیرا بسیاری از مطالب را انسان با نگاه دقیق نیز می‌تواند فراگیرد و بالاخره، سعی کنید هر روز نکته‌ای تازه از تکنیک مورد علاقه خود بیاموزید، باشد که روزی خود، مربی دیگران شوید.

به هنرجویان عزیز توصیه می‌شود اگر قصد یادگیری این مهارت را دارند، مدل‌ها، برش‌ها، دوخت‌ها و ... را روی پارچه‌های ارزان قیمت (به اصطلاح پارچه‌های مخصوص تهیه پاترون) بدوزند تا به تمام نکات کوچک و ریز آن آگاه شوند، زیرا اثر هنری وقتی با ارزش تلقی می‌شود که نکات کوچک در آن رعایت شده باشد.

برای رسیدن به مهارت حرفه‌ای باید تمرینات و طرح‌های شروع هر درس را به گونه‌ای صحیح براساس آموزش داده شده و مدل‌سازی لباس را اجرا کنند.

در اینجا، به سازمان‌بندی کلی کتاب و به منظور سهولت مطالعه و یادگیری بیشتر، نظر هنرجویان عزیز را به نکات زیر جلب می‌نمایم:

(۱) پیشنهاد می‌شود که قبل از مطالعه هر پیمانه، پیش‌آزمون، هدف‌های کلی و رفتاری و انتظارات برآمده از مطالعه هر واحد کار را به دقت در نظر داشته باشید.

(۲) مطالب و مراحل اجرای هر درس را با دقت و با هوشیاری

کامل مطالعه فرمایید. چنانچه در یادگیری مطالب

مشکلی مواجه شدید، بار دیگر با حوصله بیشتر، مطالب

را مطالعه کنید و به پرسش‌های نمونه هر درس یا واحد

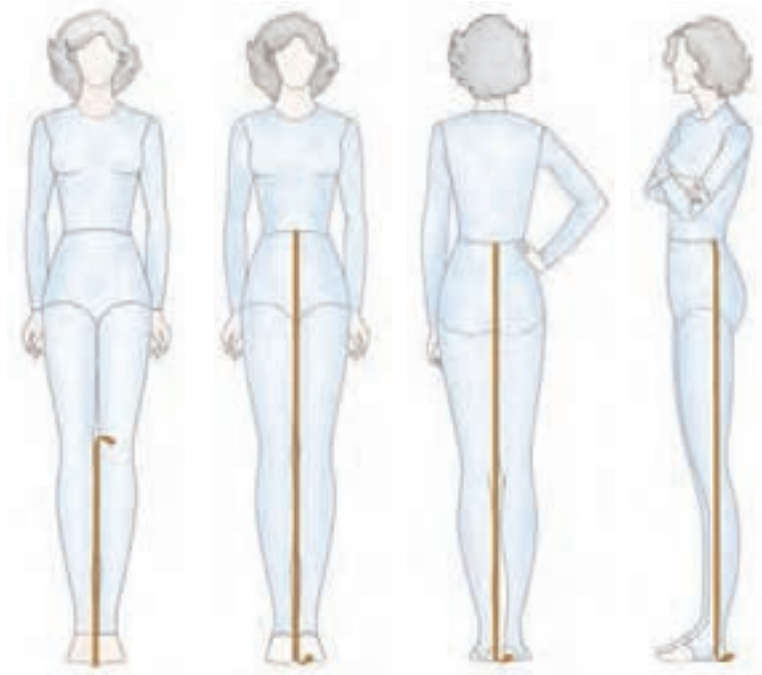
کار پاسخ گوید.

با

واحد کار ۴: ترسیم الگوی انواع شلوار ۸۸و۷-۹۱/۴۱/۲/۴-۲۴	پیمانه مهارتی: ترسیم الگوی انواع لباس ۸۸و۷-۹۱/۴۱/۲/۴-۲	استاندارد مهارت: نازک‌دوزی زنانه درجه ۲(الگو) ۸۸و۷-۹۱/۴۱/۲/۴
--	---	---

واحد کار چهارم ترسیم الگوی انواع شلوار

هدف های رفتاری

انتظار می‌رود فراگیرنده، پس از مطالعه این واحد درسی بتواند به اهداف زیر دست یابد:

- ۱- انواع طول قد شلوار را نام ببرد.
- ۲- انواع الگوی اصلی شلوار را توضیح دهد.
- ۳- جهت ترسیم الگوی شلوار، قسمت‌های مختلف اندام را با مهارت اندازه‌گیری کند.
- ۴- از جدول سایزبندی شلوار در تولید انبوه استفاده کند.
- ۵- از اندازه‌های اصلی و فرعی (اندازه‌گیری) با مهارت استفاده کند.
- ۶- الگوی اساس شلوار را توضیح دهد.
- ۷- الگوی اساس شلوار را ترسیم کند.
- ۸- مراحل مختلف کنترل الگوی اساس شلوار را انجام دهد.
- ۹- الگوی کلوش کردن شلوار را انجام دهد.
- ۱۰- انواع روش‌های فون کردن شلوار را انجام دهد.
- ۱۱- الگوی شلوار کمرچین دار (یا پیلی‌دار) را ترسیم کند.
- ۱۲- الگوی شلوار کلوش را ترسیم کند.
- ۱۳- الگوی شلوار گشاد را ترسیم کند.
- ۱۴- الگوی چین در بالای خط فاق را انجام دهد.
- ۱۵- الگوی اساس دامن شلواری را توضیح دهد.
- ۱۶- الگوی اساس دامن شلواری را ترسیم کند.
- ۱۷- الگوی دامن شلواری چین‌دار را ترسیم کند.
- ۱۸- یک مدل دامن شلواری جیب‌دار را ترسیم کند.
- ۱۹- انواع کمری شلوار را رسم کنید.
- ۲۰- الگوی شلوار جیب دار با پیلی در کمر را رسم کند.

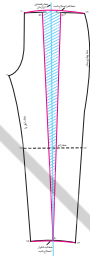
انواع شلوار

تنوع در برش* شلوار مدل‌های متفاوتی را به وجود می‌آورد. معمولاً انواع برش از الگوی پایه و اولیه شلوار ساخته می‌شوند. این تصاویر چهار روش اصلی به وجود آمدن مدل از الگوی پایه و اولیه شلوار (یا تغییر پنس‌ها، اوزمان، برش‌ها و ...) را نشان می‌دهد.

شلوار میخی

شلوار در قسمت کمر گشاد، در قسمت لبه تنگ و به فرم Y است. اوزمان‌ها از قسمت کمر شروع و در لبه شلوار به صفر می‌رسد.

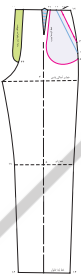

شلوار کلوش و فون

در شلوارهای کلوش و فون، گشادی لبه شلوار بیشتر از کمر و شلوار به فرم A است. اوزمان‌ها از قسمت لبه شلوار شروع می‌شود و در کمر به صفر می‌رسد.

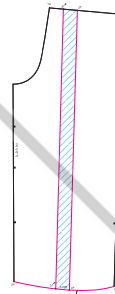
شلوار ترکیبی

تنوع در الگوی پایه این نوع شلوارها زیاد است. این شلوارها ترکیبی است از سه روش قبلی، همراه برش‌های عمودی و افقی.

شلوار یکسره کش

گشادی این شلوارها از روی خط کمر تا لبه شلوار، یکسره است. اوزمان‌های آن به یک اندازه و شلوار به فرم H است.

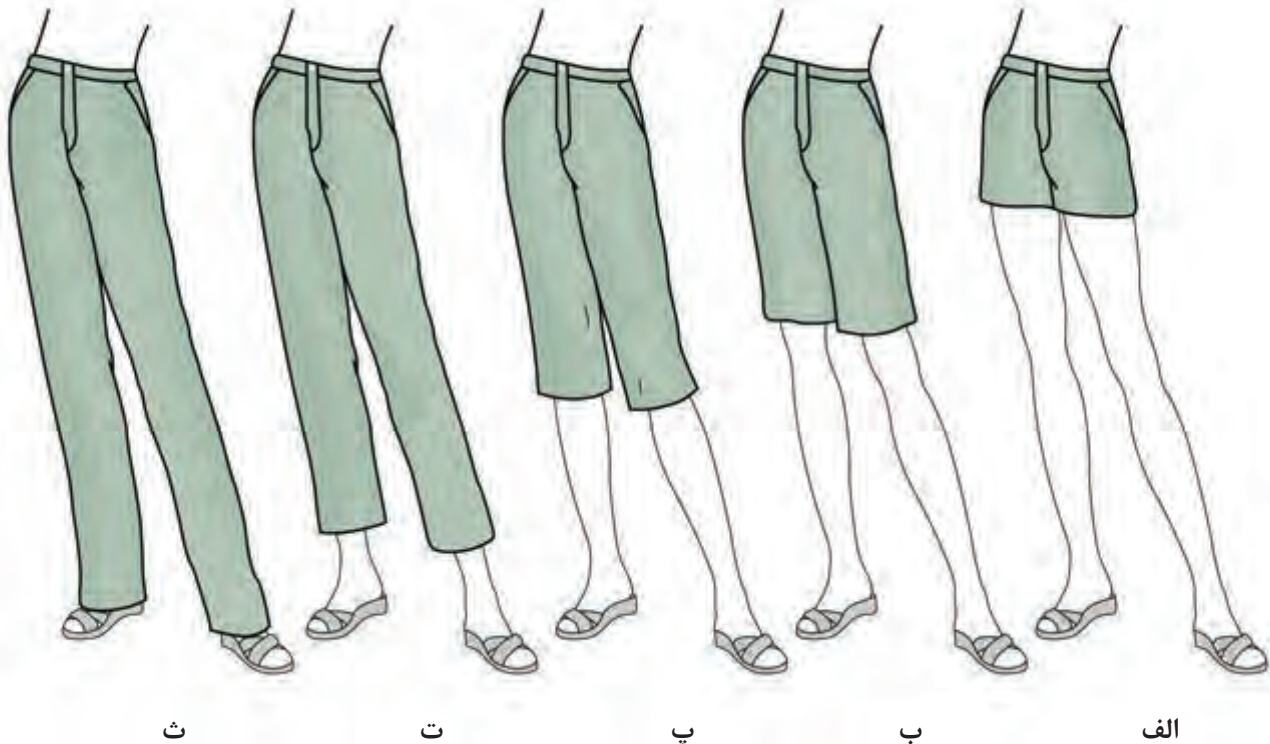

▲ شکل ۱ - ۴

تغییر در اندازه، فرم و بلندی شلوار موجب می‌شود که شلوارها در طرح‌ها و مدل‌های مختلفی ارائه شوند؛ برخی از مدل‌های شلوار با اسم خاص مانند، «برمودا یا گلف» نام برده می‌شوند. (شکل ۲-۴)

▲ شکل ۲-۴

الف: شلوار پسرانه: طول این شلوار بالاتر از زانو و حد فاصله بین فاق و زانو قرار می‌گیرد.

ب: شلوار برمودا*: طول آن کمی بالاتر از زانو قرار می‌گیرد.

پ: شلوار گلف**: طول آن پایین‌تر از زانو، به نام ورزشی که در آن استفاده می‌شود، نامیده می‌شود.

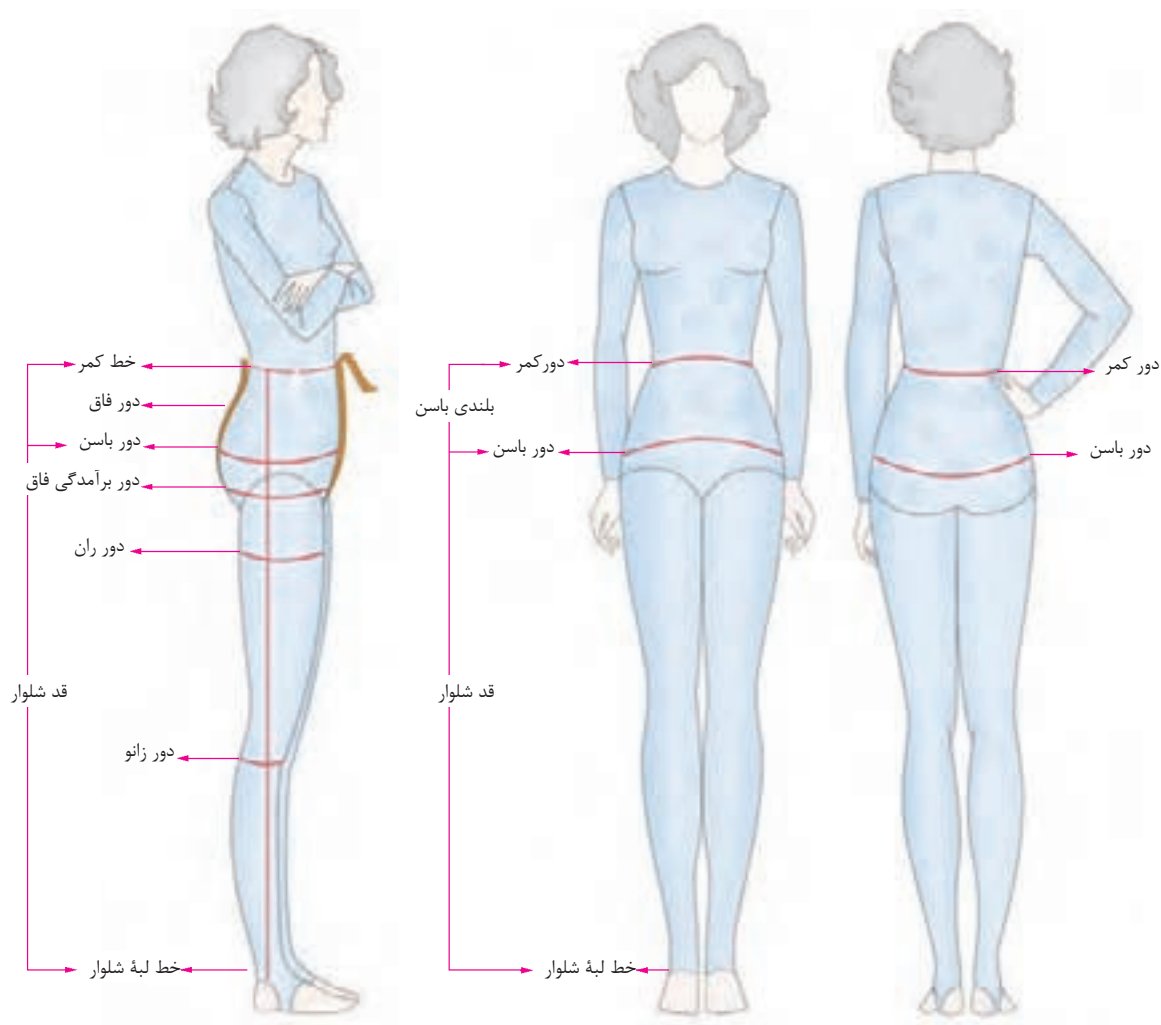
ت: شلوار بالاتر از مچ: طول آن بالاتر از مچ و پایین‌تر از ساق پا است.

ث: شلوار با بلندی کامل: طول این شلوار تا کمی پایین‌تر از مچ و کمی روی پا می‌گیرد.

اندازه‌گیری روی اندام (شلوار)

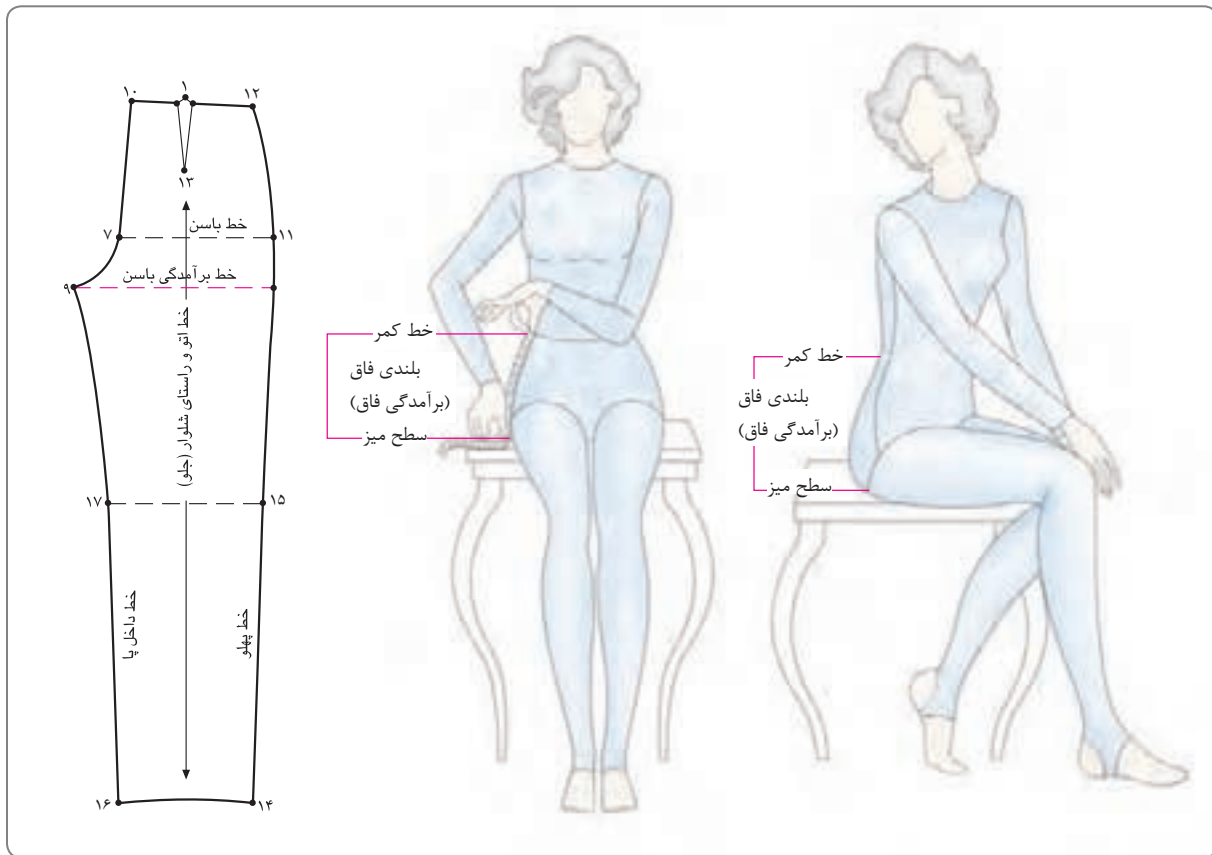

برای اندازه‌گیری دقیق، یک لباس چسبان بپوشید که برجستگی و خطوط اندام را نشان دهد. اندازه‌ها را با متر بگیرید و یادداشت کنید.

▲ شکل ۳ - ۴

بلندی فاق (برآمدگی فاق)

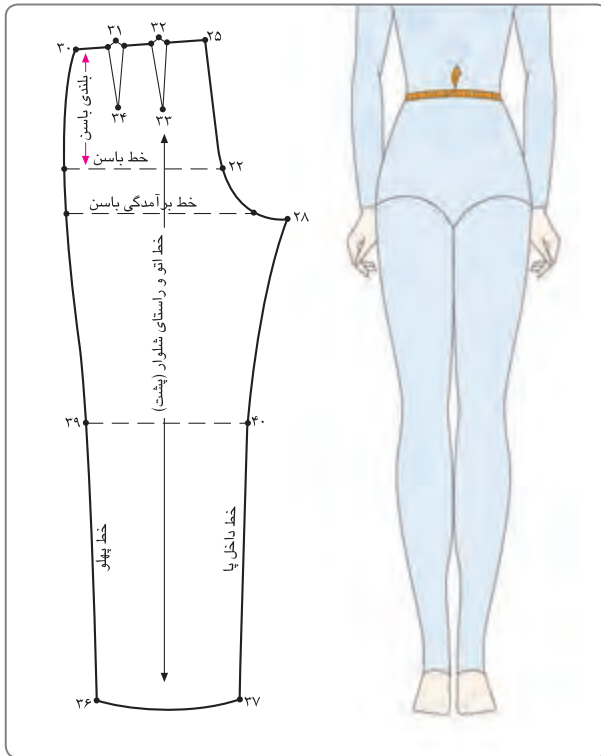

▲ شکل ۴-۴

☀ با متر از خط کمر تا کف صندلی یا میز راه از پهلو اندازه بگیرید. دقت کنید متر کاملاً روی برجستگی پهلو قرار گیرد. (شکل ۴-۴)

▲ روی صندلی یا میز، صاف و محکم به حالت زاویه قائمه بنشینید؛ پاها را صاف روی کف زمین قرار دهید.

دور کمر

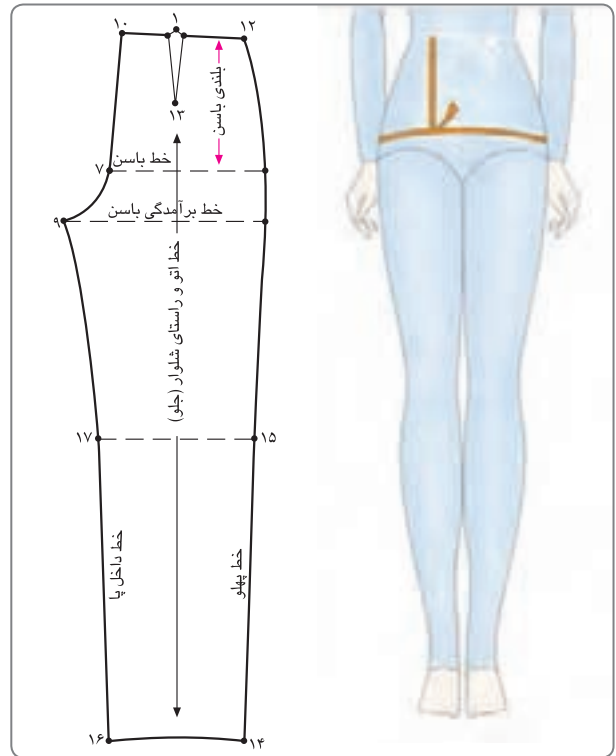

▲ شکل ۴-۶

▲ یک نوار نخی باریک را روی فرورفتگی کمر ببندید؛ ابتدا نوار را محکم بکشید تا دقیقاً در محل فرورفتگی کمر قرار گیرد؛ سپس آن را گره بزنید و با دو دست نوار را در پهلوی کمر بغلتانید تا کاملاً در گودی کمر قرار گیرد.

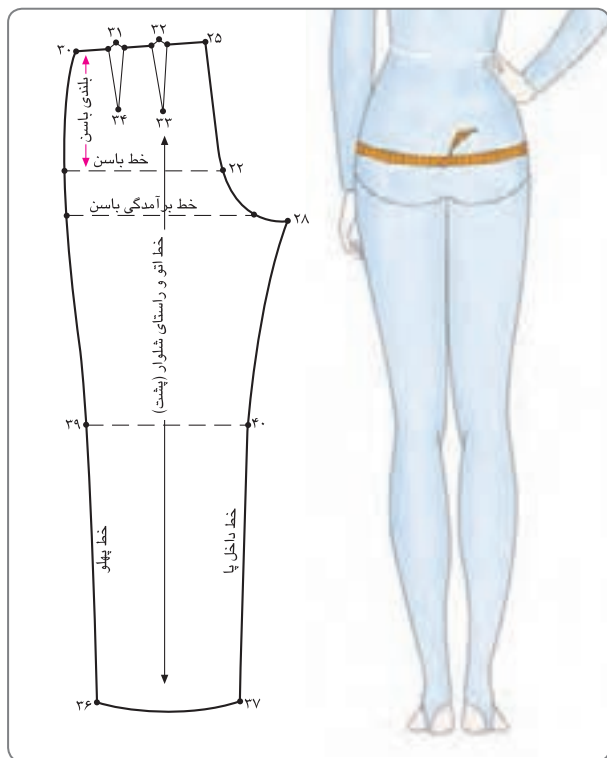
☀ شماره یک متر را دور کمر قرار دهید و دور کمر را از محل نوار اندازه بگیرید. میزان گشادی یا تنگی کمر به شخص پوشنده لباس بستگی دارد. (شکل ۴-۶)

بلندی باسن

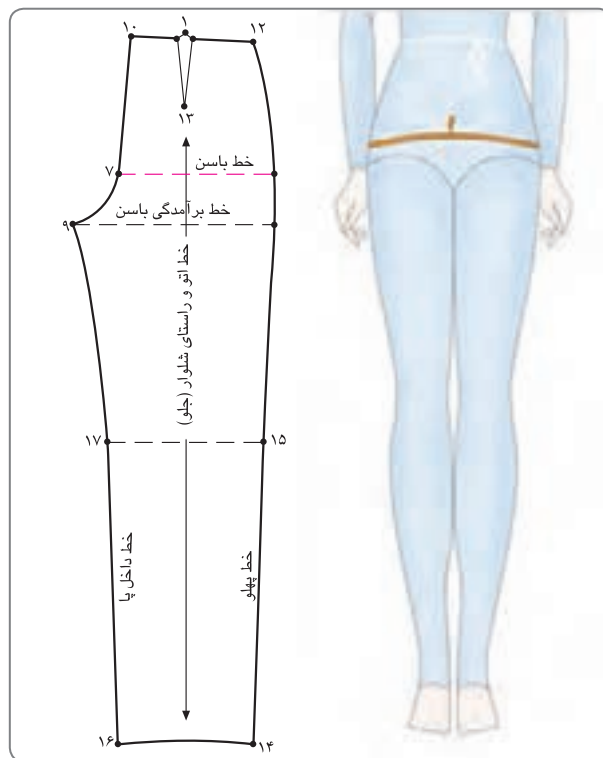

▲ شکل ۴-۵

▲ همان طور که سانتی متر را دور باسن بزرگ قرار داده‌اید و اندازه می‌گیرید، با انتهای دیگر سانتی متر، بلندی باسن را مشخص کنید. باید سانتی متر را مطابق شکل وسط قرار دهید (معمولاً بلندی باسن بزرگ بین «۱۸ تا ۲۳» سانتی متر متغیر است). (شکل ۴-۵)

شکل ۸-۴ ▲

شکل ۷-۴ ▲

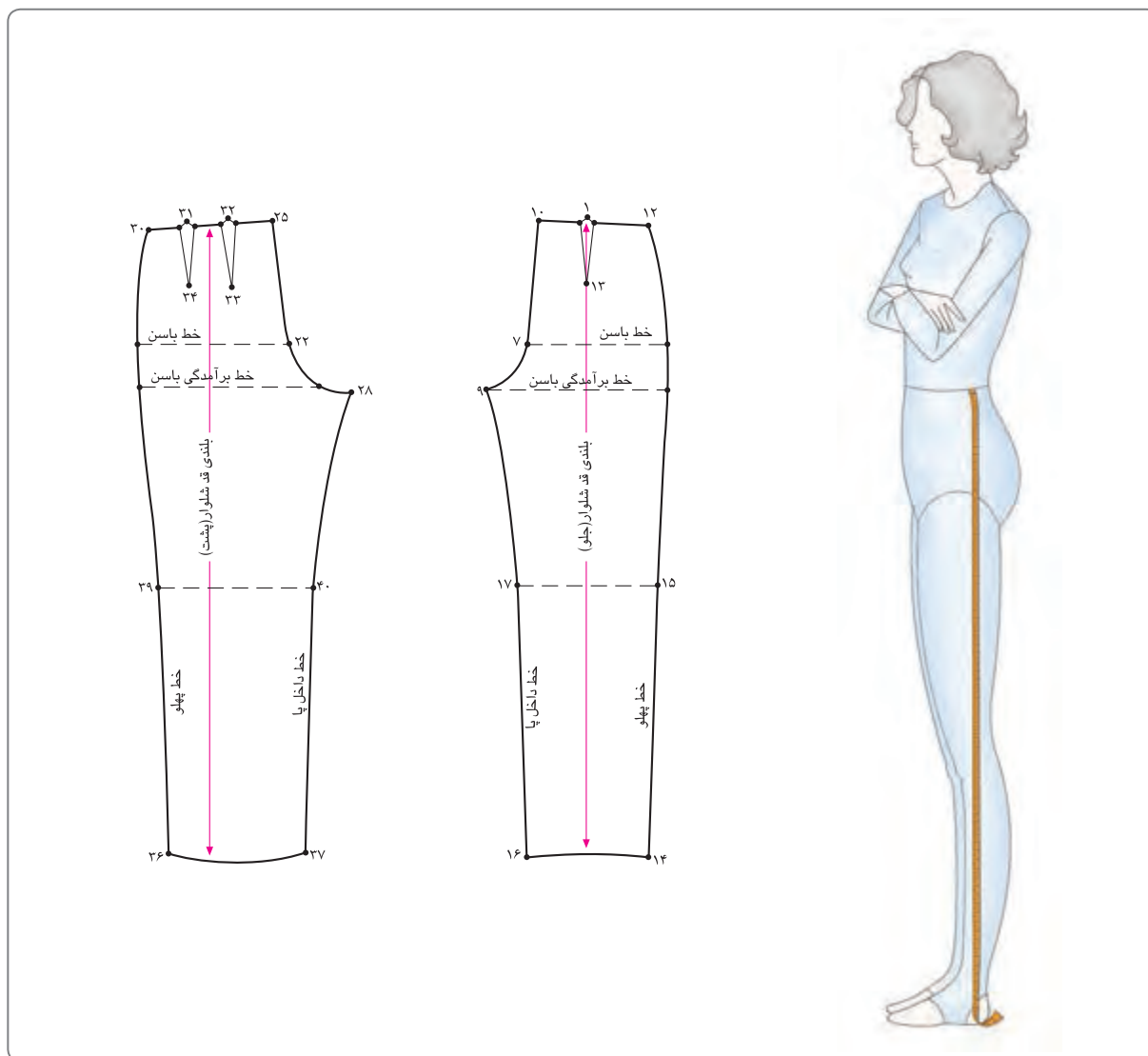
شکل ۱۰-۴ ▲

شکل ۹-۴ ▲

▲ یک خط کش T را موازی با خط ایستای اندام و مماس با شکم نگه دارید. سپس متر را دور برجسته‌ترین محل دور باسن بزرگ (۱۸ تا ۲۳ سانتی‌متر پایین‌تر از خط کمر) قرار دهید و اندازه بگیرید. این روش اندازه‌گیری، برای افرادی که شکم یا کمی برآمدگی شکم دارند، گشادی لازم را مشخص می‌کند.

✿ اکنون خط کش را بردارید و متر را با دست نگه دارید. سپس یک بار روی پاها بنشینید و بلند شوید. این کار کمک می‌کند میزان راحتی در حرکت شلوار را تشخیص دهید. در این حالت اگر متر باز شود یا از دور باسن بزرگ پایین بیفتد، مشخص می‌شود اندازه‌های گرفته شده، دقیق نبوده است.

(شکل‌های ۷، ۸، ۹، ۱۰-۴)

▲ شکل ۱۱ - ۴

▲ با متر از خط کمر تا لبه پایین شلوار را از خط پهلو تا روی (بستگی به مدل لباس، گشادی لبه شلوار و کفش مورد استفاده پا اندازه بگیرید؛ این اندازه ممکن است کمتر یا بیشتر باشد. (شکل ۱۱-۴) دارد.

جدول سایزبندی

در روش متریک، اندازه‌ها با سانتی‌متر محاسبه می‌شود. در کشورهایی که واحد اندازه‌گیری آنها اینچ است، سانتی‌متر را به اینچ تبدیل کنند (هر اینچ تقریباً ۲/۵ سانتی‌متر است).

سایز خانم‌ها در قد متوسط از ۱۶۰ تا ۱۷۰

ردیف	نمونه سایزها	۸	۱۰	۱۲	۱۴	۱۶	۱۸	۲۰	۲۲	۲۴	۲۶	۲۸	۳۰
		۳۴	۳۶	۳۸	۴۰	۴۲	۴۴	۴۶	۴۸	۵۰	۵۲	۵۴	۵۶
۱	دور کمر	۶۰	۶۴	۶۸	۷۲	۷۷	۸۲	۸۷	۹۲	۹۷	۱۰۲	۱۰۷	۱۱۲
۲	دور باسن	۸۵	۸۹	۹۳	۹۷	۱۰۲	۱۰۷	۱۱۲	۱۱۷	۱۲۲	۱۲۷	۱۳۲	۱۳۷
۳	بلندی باسن	۲۰	۲۰/۳	۲۰/۶	۲۰/۹	۲۱/۲	۲۱/۵	۲۱/۸	۲۲/۱	۲۲/۳	۲۲/۵	۲۲/۷	۲۲/۹
۴	بلندی برآمدگی باسن	۲۶/۶	۲۷/۳	۲۸	۲۸/۷	۲۹/۴	۳۰/۱	۳۰/۸	۳۱/۵	۳۲/۵	۳۳/۵	۳۴/۵	۳۵/۵
۵	قد شلوار	۱۰۲	۱۰۳	۱۰۴	۱۰۵	۱۰۶	۱۰۷	۱۰۸	۱۰۹	۱۰۹/۵	۱۱۰	۱۱۰/۵	۱۱۱
۶	دور قوزک پا	۲۳	۲۳/۵	۲۴	۲۴/۵	۲۵/۱	۲۵/۷	۲۶/۳	۲۶/۹	۲۷/۵	۲۸/۱	۲۸/۷	۲۹/۳
۷	دور بالای قوزک پا	۲۰	۲۰/۵	۲۱	۲۱/۵	۲۲/۵	۲۲/۱	۲۲/۷	۲۳/۳	۲۳/۹	۲۴/۵	۲۵/۵	۲۶/۳

(جدول ۱)

نمودار سایز برای خانم‌های بلند و کوتاه که هر کدام با اندازه‌های عمودی پایین مطابقت دارد:

خانم‌های کوتاه قد (از ۱۵۰ تا ۱۶۰ سانتی‌متر)	خانم‌های بلند قد (از ۱۷۰ تا ۱۹۰ سانتی‌متر)	
-۳cm	+۳cm	قد از کمر تا زانو
-۵cm	+۵cm	قد از کمر تا زمین
-۱cm	+۱cm	برآمدگی باسن

اندازه‌گیری روی اندام شخص	اندازه‌گیری		مقایسه سایز با شخص + یا -
	شخص	جدول سایز	
۱ دور کمر			
۲ دور باسن			
۳ بلندی باسن			
۴ بلندی برآمدگی باسن			
۵ پهنای لبه شلوار			
۶ دور قوزک پا			
۷ دور بالای قوزک پا			
۸ دور زانو			
۹ قد از کمر تا زانو			
۱۰ قد شلوار			

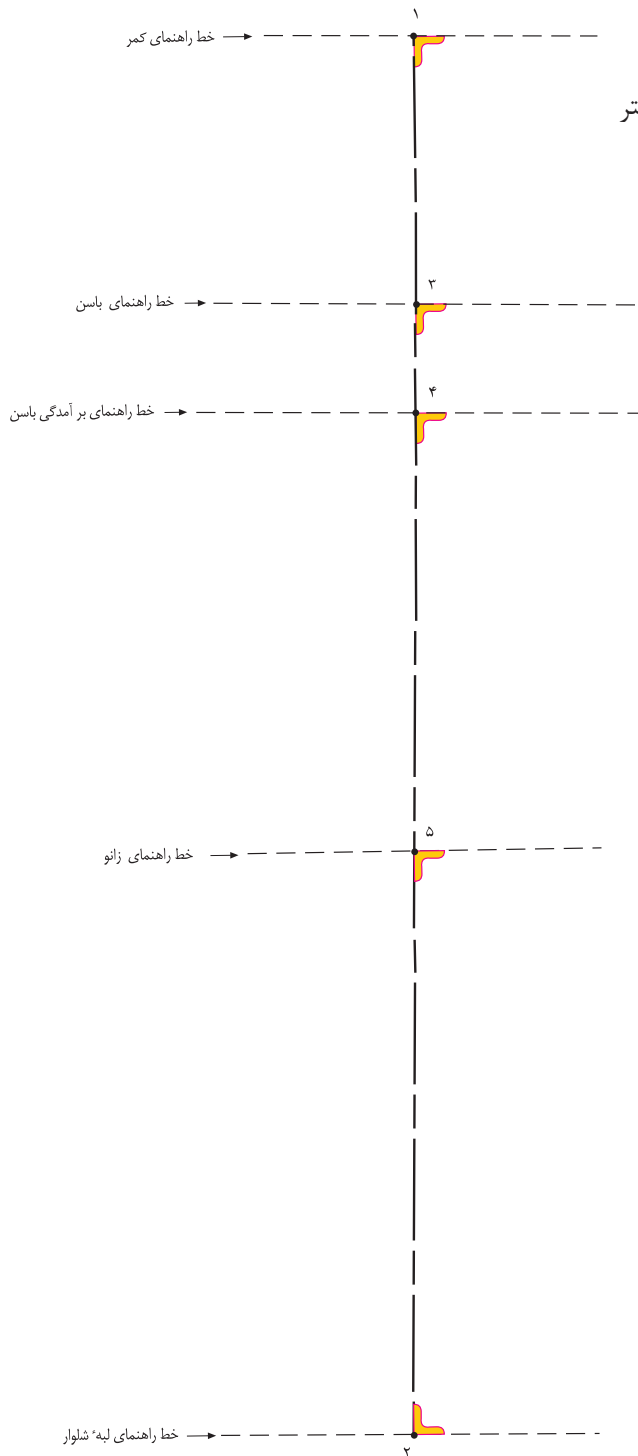
(جدول ۲)

▲ شکل ۱۲ - ۴

اندازه‌های مورد نیاز:

دور کمر، ۶۸ سانتی‌متر
 دور باسن، ۹۳ سانتی‌متر
 بلندی باسن، ۲۰ سانتی‌متر
 دور زانو، ۴۸ سانتی‌متر
 برآمدگی باسن، ۲۸ سانتی‌متر
 پهنای دور لبه شلوار، ۵۰ سانتی‌متر
 قد شلوار، ۱۰۴ سانتی‌متر

گام اول

روی کاغذ الگو، نقطه‌ای را به نام «نقطه ۱» مشخص کنید.
 از «نقطه ۱» با گونیا دو خط عمودی و افقی رسم کنید.
 از «نقطه ۱» به اندازه قد شلوار پایین آمده؛ «نقطه ۲» به دست می‌آید.

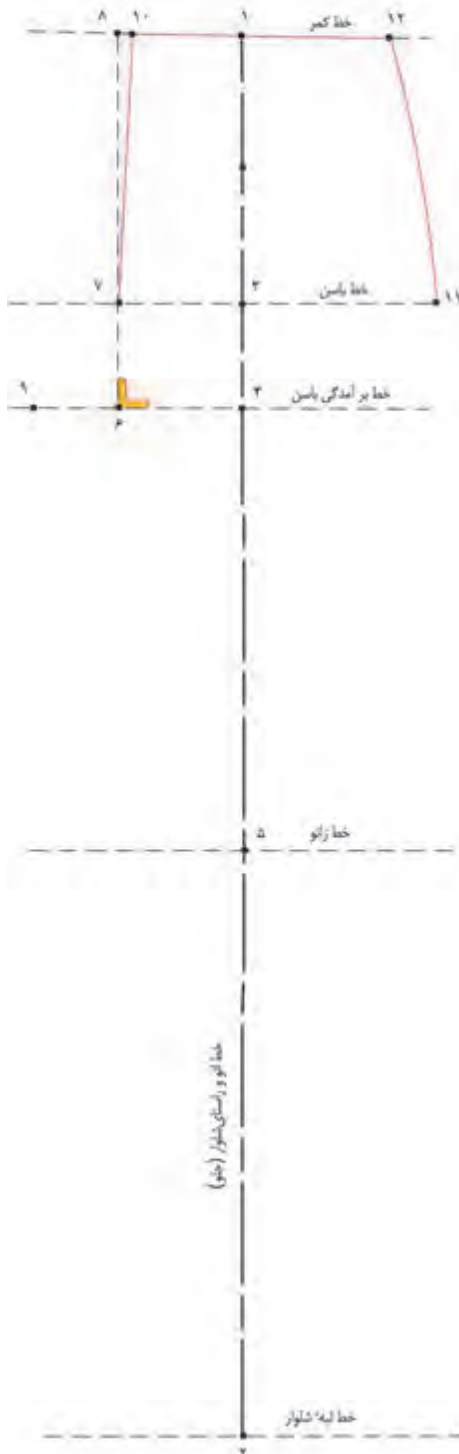
قد شلوار، (در این اندازه ۱۰۴ سانتی‌متر) $۲ = ۱ \rightarrow$
 از «نقطه ۱» به اندازه قد باسن پایین آمده؛ «نقطه ۳» به دست می‌آید.

بلندی باسن، (در این اندازه ۲۰/۵ سانتی‌متر) $۳ = ۱ \rightarrow$
 از «نقطه ۱» به اندازه برآمدگی باسن پایین آمده؛ «نقطه ۴» به دست می‌آید.

برآمدگی باسن، (در این مدل ۲۸ سانتی‌متر) $۴ = ۱ \rightarrow$
 از نقطه ۲ «فاصله $\frac{۱}{۲} \rightarrow ۲$ را ۴ به اضافه ۴-۵* سانتی‌متر» مشخص کرده؛ «نقطه ۵» به دست می‌آید. (شکل ۱۳-۴)

$\frac{۱}{۲}$ فاصله « $۲ \rightarrow ۴$ » + « $۴ - ۵$ سانتی‌متر» $۵ = ۲ \rightarrow$

شکل ۱۳ - ۴

از «نقطه ۴» به اندازه $\frac{1}{12}$ دور باسن به اضافه $\frac{1}{5}$ سانتی متر بیرون آمده؛ «نقطه ۶» به دست می آید.

$$\frac{1}{12} \text{ دور باسن} + \frac{1}{5} \text{ سانتی متر} = 6 \rightarrow 4$$

(در این اندازه) $93 \text{ cm} \div 12 = 7.75 \text{ cm} + 1.5 \text{ cm} = 9.25 \text{ cm}$

از «نقطه ۶» عمودی رسم کرده تا با خط کمر برخورد کند؛ نقاط

«۷» و «۸» به دست می آید.

از «نقطه ۶» به اندازه $\frac{1}{16}$ دور باسن به اضافه 0.5^* سانتی متر بیرون آمده؛ «نقطه ۹» به دست می آید.

$$\frac{1}{16} \text{ دور باسن} + 0.5 \text{ سانتی متر} = 9 \rightarrow 6$$

(در این اندازه) $93 \text{ cm} \div 16 = 5.8 \text{ cm} + 0.5 \text{ cm} = 6.3 \text{ cm}$

از «نقطه ۸» به اندازه «۱ سانتی متر» داخل شده؛ «نقطه ۱۰» به دست

می آید. (شکل ۱۴-۴)

از «نقطه ۷» به اندازه $\frac{1}{4}$ دور باسن به اضافه $0.5^* - 0.5$ سانتی متر

«نقطه ۱۱» به دست می آید.

$$\frac{1}{4} \text{ دور باسن} + \left(\frac{1}{5} - 0.5 \right) \text{ سانتی متر (آزادی)} = 11 \rightarrow 7$$

(در این اندازه) $93 \text{ cm} \div 4 = 23.25 \text{ cm} + 0.5 \text{ cm} = 23.75 \text{ cm}$

از «نقطه ۱۰» روی خط کمر به اندازه $\frac{1}{4}$ دور کمر به اضافه

2.25^{**} سانتی متر علامت بزنید؛ «نقطه ۱۲» به دست می آید.

$$\frac{1}{4} \text{ دور کمر} + 2.25 \text{ سانتی متر} = 12 \rightarrow 10$$

(در این اندازه) $68 \text{ cm} \div 4 = 17 \text{ cm} + 2.25 \text{ cm} = 19.25 \text{ cm}$

نقاط «۱۱» و «۱۲» را به وسیله خط کش پهلو به یکدیگر وصل کنید.

شکل ۱۴-۴

(شکل ۱۴-۴)

* آزادی 0.5 سانتی متر در الگوی اساس شلوار که پاترون شلوار تقریباً نیمه چسبان است، مناسب است، ولی در سایزهای بالاتر از ۴۴ و پارچه با ضخامت زیاد، از آزادی بیشتری استفاده می شود.
** این اندازه پنس جلو با توجه به فرم اندامی شخص تغییر می کند. (به بخش ویژگی های اندامی و قسمت پنس ها در دامن مراجعه شود).

شکل ۱۵ - ۴

روی خط کمر از طرفین «نقطه ۱» به اندازه «۱ سانتی متر» علامت زده و از همین نقطه به اندازه «۱۰ سانتی متر» طول پنس پایین آمده؛ «نقطه ۱۳» به دست می آید (فرم پنس ترسیم شود).

پهنای پنس جلو = ۲ سانتی متر

۱۰ سانتی متر، طول پنس = ۱ → ۱۳

از «نقطه ۲» به اندازه « $\frac{1}{4}$ » پهنای لبه شلوار، منهای

۱ سانتی متر بیرون آمده؛ «نقطه ۱۴» به دست می آید.

$\frac{1}{4}$ پهنای لبه شلوار - ۱ سانتی متر = ۱۴ → ۲

(در این اندازه) $50 \text{ cm} \div 4 = 12.5 \text{ cm} - 1 \text{ cm} = 11.5 \text{ cm}$

از «نقطه ۵» به اندازه « $\frac{1}{4}$ » دور زانو، منهای ۱ سانتی متر»

بیرون آمده؛ «نقطه ۱۵» به دست می آید.

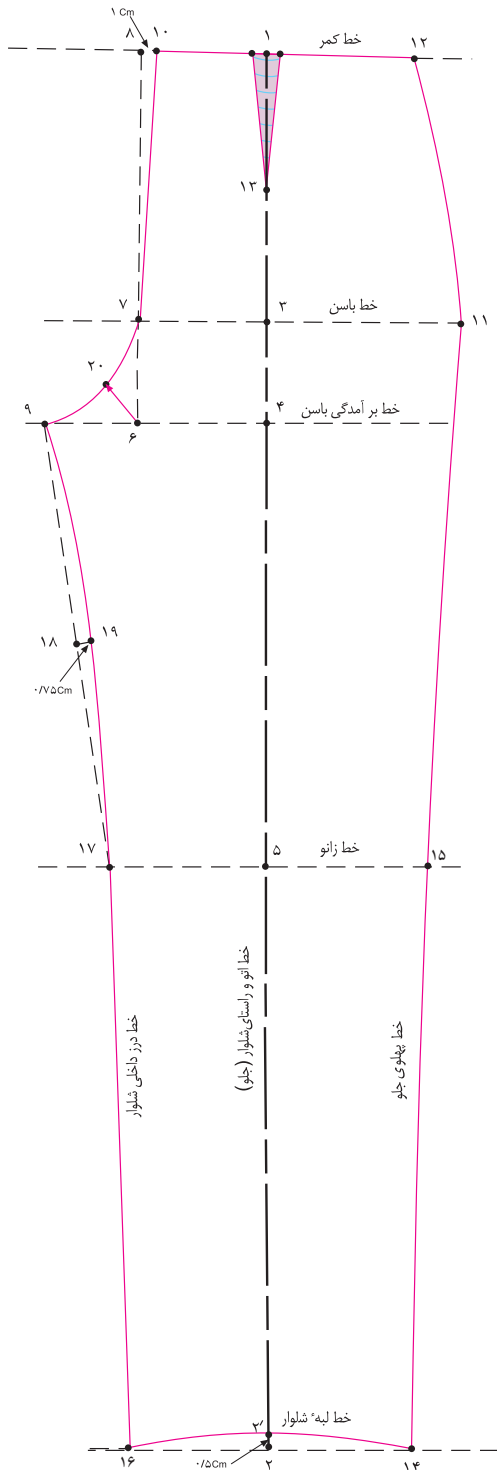
$\frac{1}{4}$ دور زانو منهای ۱ سانتی متر = ۱۵ → ۵

(در این اندازه) $48 \text{ cm} \div 4 = 12 \text{ cm} - 1 \text{ cm} = 11 \text{ cm}$

نقاط «۱۱ تا ۱۵» را با * فرورفتگی «۰.۵-۱ سانتی متر» (داخل

الگو) و نقاط «۱۴، ۱۵» را به یکدیگر وصل کنید.

خط پهلوی جلوی شلوار = ۱۴ → ۱۲

شکل ۱۶ - ۴

از «نقطه ۲» به اندازه $\frac{1}{4}$ پهناى لبه شلوار، منهای اسانتى متر» بیرون آمده؛ «نقطه ۱۶» به دست می آید.

لبه دمپای جلوی شلوار $۱۶ \rightarrow ۱۴ = ۲$

از «نقطه ۵» به اندازه $\frac{1}{4}$ دور زانو، منهای ۱ سانتى متر» بیرون آمده؛ «نقطه ۱۷» به دست می آید.

پهناى زانوى جلوى شلوار $۱۷ = ۱۵ - ۵$

نقاط ۹، ۱۷ و ۱۵ را به یکدیگر وصل کنید.

فاصله «۹→۱۷» را نصف کرده «نقطه ۱۸» به دست می آید.

فاصله $\frac{1}{2}$ $۱۷ - ۹ = ۹ - ۱۸$

از «نقطه ۱۸» به اندازه «۵/۱-۰ سانتى متر» داخل شده؛

«نقطه ۱۹» به دست می آید.

$۱۸ \rightarrow ۱۹ = ۰/۷۵$ سانتى متر (در این مدل $۰/۷۵$ سانتى متر)

از «نقطه ۶» در سایز «۳۴ تا ۴۰ برابر $۳ - ۲/۵$ سانتى متر» در

سایز «۴۲ تا ۴۸ برابر $۳/۲۵$ سانتى متر» و در سایز «۵۰ تا ۵۶

برابر $۳/۵$ سانتى متر» یک نیمساز رسم کرده؛ «نقطه ۲۰» به دست

می آید.

در فاصله «۷→۹» هلال فاق جلوی شلوار را رسم کنید.

خط داخل پای شلوار جلو $۹ \rightarrow ۱۶$

خط اتو و راستای شلوار جلو $۱ \rightarrow ۲$

از «نقطه ۲» به اندازه «۵/۰ سانتى متر» داخل می رویم. «نقطه ۲'»

به دست می آید. (شکل ۱۶-۴)

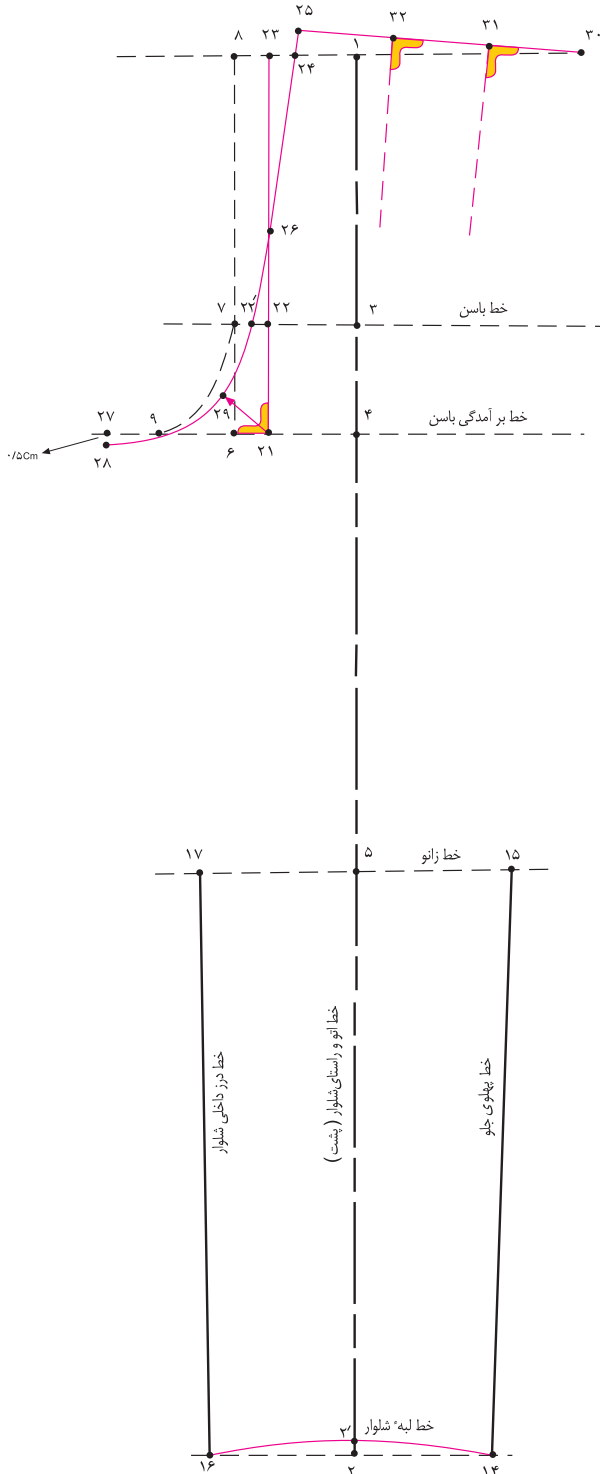
توجه کنید:

مطالب گفته شده برای ترسیم خط پهلو شلوار، در مواردی است

که دم پای شلوار گشاد یا برابر دور زانو باشد، در غیر این صورت نقطه ۱ را

به ۱۴ وصل کرده فاصله «۱۵→۵» را اندازه زده همین اندازه را برای «۱۷→۵»

در نظر گرفته ۹، ۱۷، ۱۶ را به یکدیگر وصل کنید.

شکل ۱۷ - ۴ ▲

از «نقطه ۶» روی خط برآمدگی باسن $\frac{1}{4}$ فاصله $6 \rightarrow 4$ اندازه گرفته؛ «نقطه ۲۱» به دست می‌آید.

از «نقطه ۲۱» خط عمودی به طرف بالا، رسم کرده؛ به گونه‌ای که با خطوط باسن و کمر برخورد کند؛ نقاط «۲۲» و «۲۳» به دست می‌آید.

از «نقطه ۲۳» به اندازه «۲ سانتی‌متر» داخل شده؛ «نقطه ۲۴» و از این نقطه «۲ سانتی‌متر» بالا رفته «نقطه ۲۵» به دست می‌آید.

از «نقطه ۲۱» به اندازه $\frac{1}{2}$ فاصله $23 \rightarrow 21$ مشخص کنید؛ «نقطه ۲۶» به دست می‌آید.

از «نقطه ۹» روی خط برآمدگی باسن به اندازه $\frac{1}{2}$ فاصله $9 \rightarrow 6$ بیرون آمده؛ «نقطه ۲۷» به دست می‌آید.

از «نقطه ۲۷» به اندازه $0/5$ سانتی‌متر پایین آمده؛ «نقطه ۲۸» به دست می‌آید.

از «نقطه ۲۱» در سایز «۳۴ تا ۴۰ برابر $3/75 - 4/25$ سانتی‌متر» در سایز «۴۲ تا ۴۸ برابر $4/5$ سانتی‌متر» و در سایز «۵۰ تا ۵۶ برابر $4/75$ سانتی‌متر» یک نیمساز زاویه رسم کنید؛ «نقطه ۲۹» به دست می‌آید.

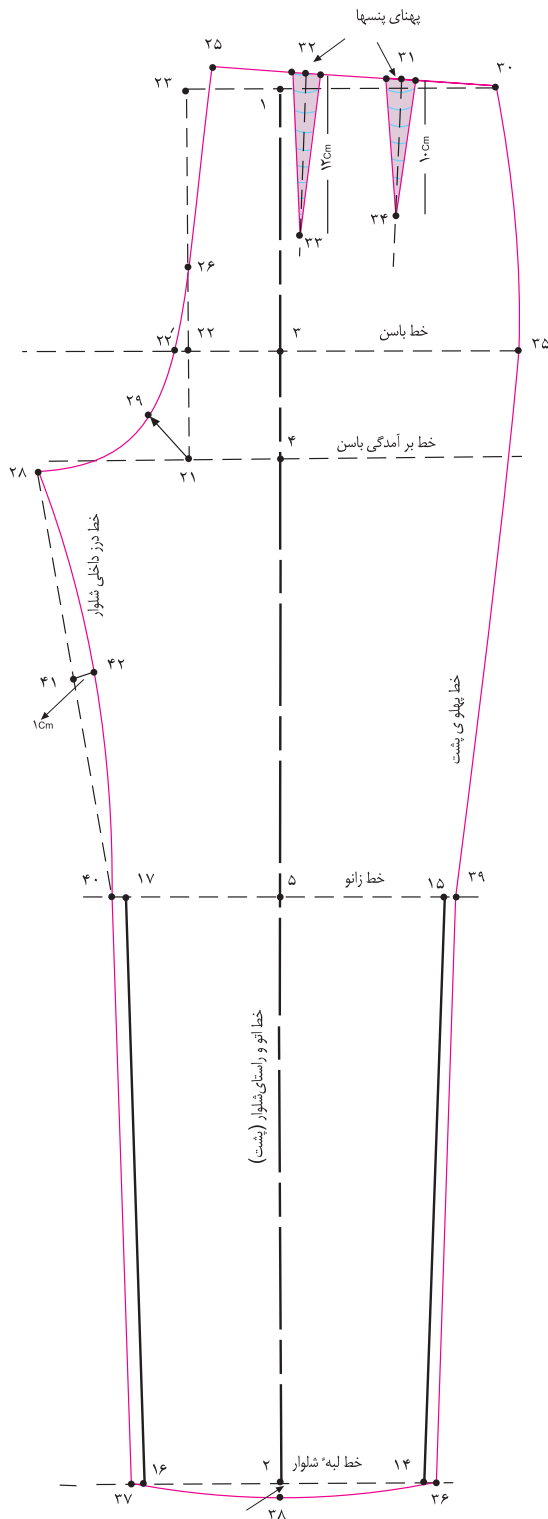
نقاط «۲۵»، «۲۶»، «۲۹» و «۲۸» هلال فاق پشت شلوار را رسم کنید. (۲۲) محل تقاطع خط باسن و هلال فاق است.

از «نقطه ۲۵» به اندازه $\frac{1}{4}$ دور کمر به اضافه $4/25$ سانتی‌متر* روی خط کمر علامت بزنید؛ «نقطه ۳۰» به دست می‌آید.

$25 \rightarrow 30 = \frac{1}{4}$ دور کمر + $4/25$ سانتی متر
در این اندازه $68cm \div 4 = 17cm + 4/25cm = 21/25cm$

فاصله $25 \rightarrow 30$ را به سه قسمت تقسیم کنید؛ نقاط «۳۱» و «۳۲» به دست می‌آید.

از نقاط «۳۱» و «۳۲» دو خط عمود به وسیله گونیا رسم کنید.

شکل ۱۸ - ۴ ▲

از نقاط «۳۱ و ۳۲» دو پنس به طول «۱۰ و ۱۲ سانتی‌متر»
با پهنای پنس «۲ سانتی‌متر» رسم کنید. (از طرفین نقاط ۳۱ و
۳۲ «۱ سانتی‌متر» علامت بگذارید.)

(در این مدل ۱۲ سانتی‌متر) طول پنس = ۳۲ → ۳۳

(در این مدل ۱۰ سانتی‌متر) طول پنس = ۳۱ → ۳۴

از «نقطه ۲۲» روی خط باسن به اندازه « $\frac{1}{4}$ دور باسن به
اضافه $\frac{1}{5}$ - $\frac{0}{5}$ * سانتی‌متر (آزادی)» داخل شده؛ «نقطه ۳۵» به دست
می‌آید.

$\frac{1}{4}$ دور باسن + $\frac{1}{5}$ - $\frac{0}{5}$ سانتی‌متر (آزادی) = ۲۲ → ۳۵

(در این اندازه) $93\text{cm} \div 4 = 23.25\text{cm} + 0.5\text{cm} = 23.75\text{cm}$

از نقاط «۱۴، ۱۶، ۱۷» به اندازه «۱ سانتی‌متر» بیرون

آمده؛ «نقاط ۳۶، ۳۷، ۳۹، ۴۰» به دست می‌آید.

نقاط «۳۵ و ۳۹» را با فرورفتگی « $\frac{0}{5}$ سانتی‌متر» داخل الگو و

«۳۶ و ۳۹» را به یکدیگر وصل کنید.

از «نقطه ۲» به اندازه « $\frac{0}{5}$ سانتی‌متر» بیرون آمده؛ «نقطه

۳۸» را به یکدیگر وصل کنید.

خط منحنی «۳۶ → ۳۸ → ۳۷» لبه شلوار را رسم کنید.

نقاط «۲۸، ۴۰، ۳۷» را به یکدیگر وصل کنید.

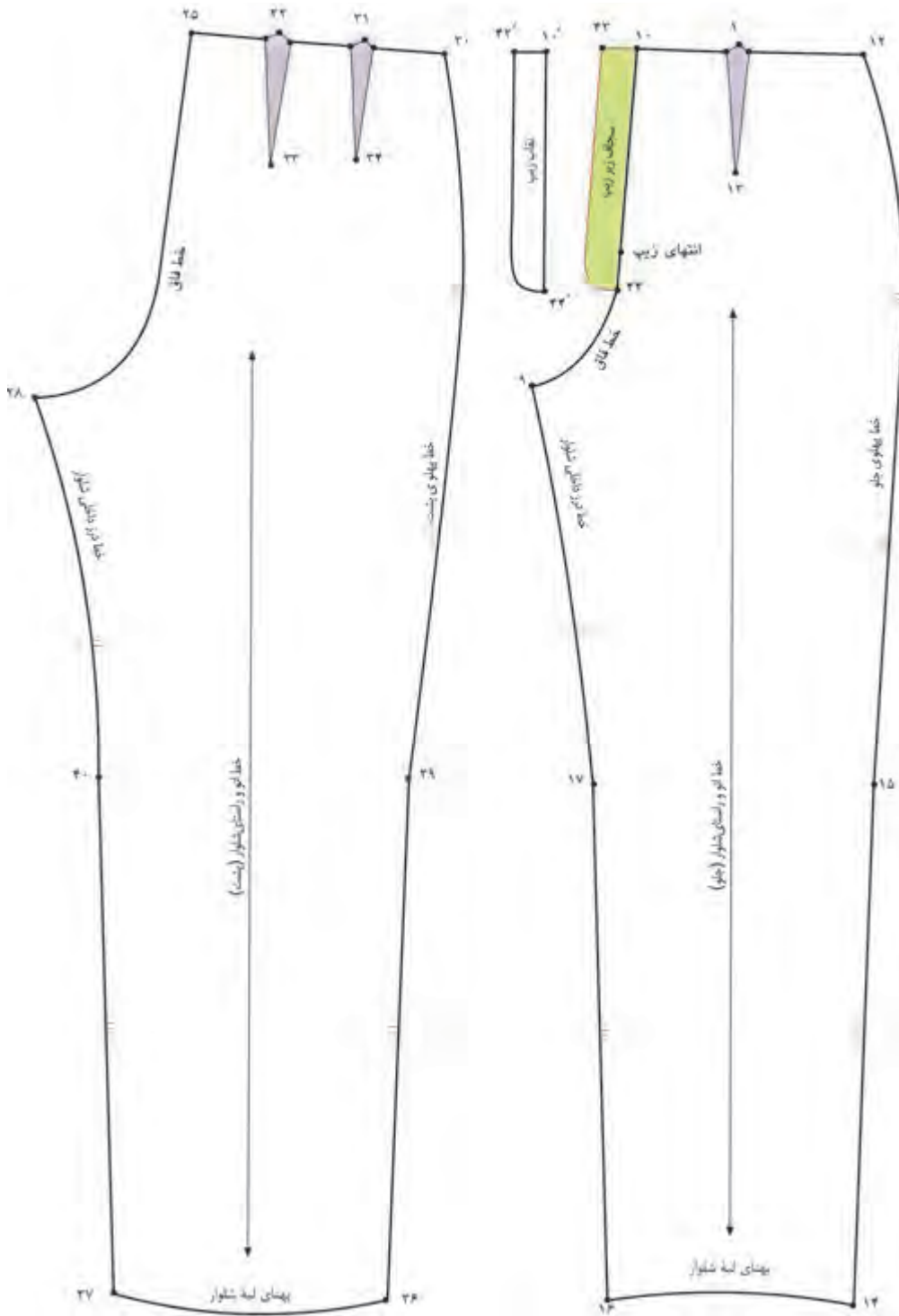
فاصله «۲۸ → ۴۰» خط درز داخلی را نصف کرده به اندازه

« $\frac{1}{25}$ - $\frac{1}{1}$ سانتی‌متر» داخل شده؛ فرورفتگی آن را به وسیله

خط کش مخصوص فاق رسم کنید. (شکل ۱۸-۴)

۱ - $\frac{1}{25}$ سانتی‌متر = ۴۱ → ۴۲

قسمت پشت و جلوی شلوار را جداگانه رولت کنید.

شکل ۲۰- ۴ ▲

شکل ۱۹- ۴ ▲

قبل از برش پاترون، مطابق تصاویر کنترل نهایی الگو را در قسمت‌های مختلف شلوار انجام دهید.

کمر شلوار مانند کمر دامن «۱ سانتی‌متر» بزرگ‌تر از اندازه کمر اصلی فرد است؛ این مقدار خرد داده و به نوار کمری وصل می‌شود.

سجاف زیر زیپی و نقاب شلوار را عیناً مانند الگوی دامن روی الگوی جلوی شلوار رسم کنید. (شکل ۱۹-۴)

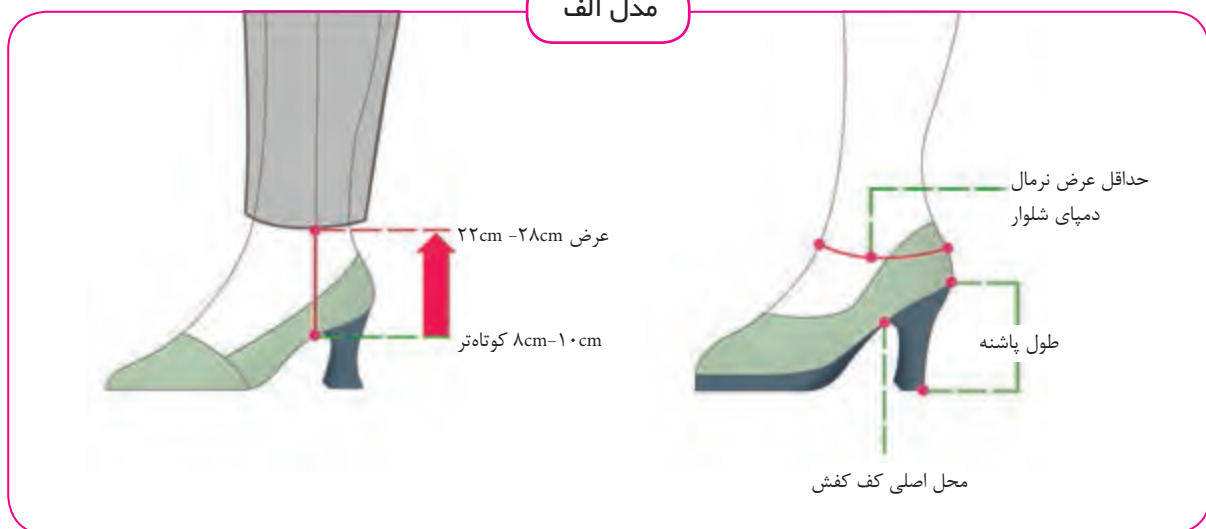
نقاط موازنه را روی الگوها رسم کنید. (شکل‌های ۲۰-۱۹-۴) روی خط «۲→۱» خط راستای پارچه در جلو و پشت الگو رسم کنید.

○ توجه کنید:

قد شلوار بر حسب قد فرد و کفش او تنظیم و اندازه می‌شود؛ بنابراین ضروری است که ابتدا قد شلوار فرد را اندازه بگیرید. تنظیم قد شلوار با محاسبه بلندی پاشنه کفش، گشادی شلوار از خط زانو، گشادی دمپای شلوار تغییر می‌کند. به عنوان مثال: چنانچه کفش پاشنه بلند است و شلوار روی کفش قرار می‌گیرد، دقت نمایید گشادی دمپای شلوار با بلندی پاشنه کفش و عرض کفش مطابقت داشته باشد. اگر دمپای شلوار تنگ باشد و قد شلوار بلند، روی پا جمع و لوله می‌شود.

مدل الف

▲ شکل ۲۲ - ۴

▲ شکل ۲۱ - ۴

▲ پاشنه کفش، بلند و شلوار، بسیار تنگ* است و خط دمپای شلوار بالاتر از قوزک پا قرار می‌گیرد؛ معمولاً عرض دمپای** شلوار «۲۲-۲۸ سانتی‌متر» و قد «۸-۱۰ سانتی‌متر» کوتاه‌تر از کف کفش است. (شکل ۲۲-۴)

▲ تغییرات در قد شلوار با توجه به قوزک پا (حد اقل عرض نرمال دم پای شلوار) صورت می‌گیرد؛ اندازه بلندی پاشنه کفش و گشادی مناسب دمپای شلوار در تعیین قد مهم هستند. (شکل ۲۱-۴)

مدل ب

▲ شکل ۲۴ - ۴

▲ شکل ۲۳ - ۴

▲ پاشنه کفش صاف (بدون پاشنه) است و عرض دمپای شلوار «۴۶-۵۰ سانتی متر» و قد آن «۲-۴ سانتی متر» کوتاه تر از کف کفش است؛ گشادی دمپا متناسب با کفش است. (شکل ۲۴-۴)

▲ پاشنه کفش بلند و شلوار کمی گشادتر از مدل الف است؛ خط دمپای شلوار پایین تر از قوزک پا است؛ معمولاً عرض دمپای شلوار «۳۴-۴۵ سانتی متر» و قد آن «۴-۶ سانتی متر» کوتاه تر از کف کفش است. (شکل ۲۳-۴)

مدل ج

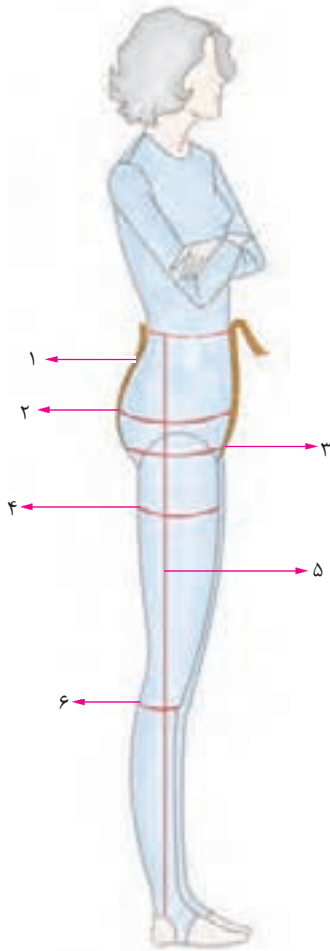

▲ شکل ۲۶ - ۴

▲ شکل ۲۵ - ۴

▲ پاشنه کفش بلند و دمپای شلوار گشاد است و خط دمپای شلوار روی کفش و نزدیک به سرپنجه کفش است؛ عرض دمپای شلوار «بیشتر از ۵۶ سانتی متر» و قد آن «۲-۴ سانتی متر» بلندتر از کف کفش است. (شکل ۲۶-۴)

▲ پاشنه کفش متوسط و عرض دمپا کمی بیشتر از مدل قبلی است و عرض دمپای شلوار «۵۲-۵۶ سانتی متر» و قد آن بدون کوتاه کردن است. (شکل ۲۵-۴)

۱- با توجه به شکل روبه رو به سؤالات پاسخ دهید.

- ۱-۱. شماره ۱ مربوط به اندازه‌گیری کدام قسمت شلوار است؟
- ۱-۲. آیا شماره ۳ جزء اندازه‌گیری‌ای است که در اساس الگو به کار می‌رود؟ توضیح دهید.
- ۱-۳. طریقه اندازه‌گیری شماره ۲ را توضیح دهید.
- ۱-۴. آیا اندازه‌گیری شماره ۶ به صورت ایستاده و به این شکل صحیح است؟
- ۱-۵. شماره ۵ اندازه‌گیری قد ..... است.
- ۱-۶. نام اندازه‌گیری شماره ۴ چیست؟ آیا در ترسیم اساس الگو استفاده می‌شود؟

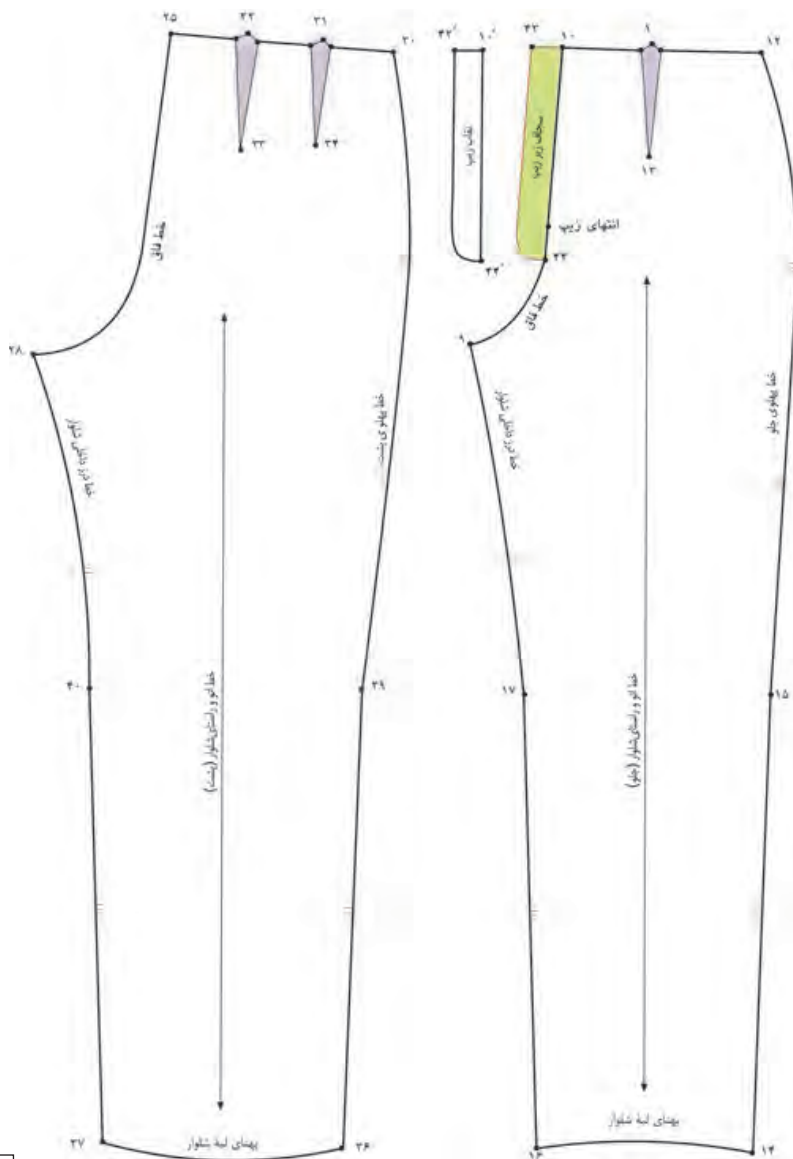
۲- با توجه به شکل روبه‌رو به سؤالات پاسخ دهید.

- ۲-۱. نام اندازه‌گیری این قسمت در شلوار چیست؟
- ۲-۲. آیا این اندازه‌گیری در ترسیم الگوی اساس شلوار استفاده می‌شود یا در کنترل شلوار استفاده می‌شود؟
- ۲-۳. آیا می‌توان این روش را در حالت ایستاده اندازه گرفت؟

کنترل قسمت های مختلف الگوی اساس شلوار

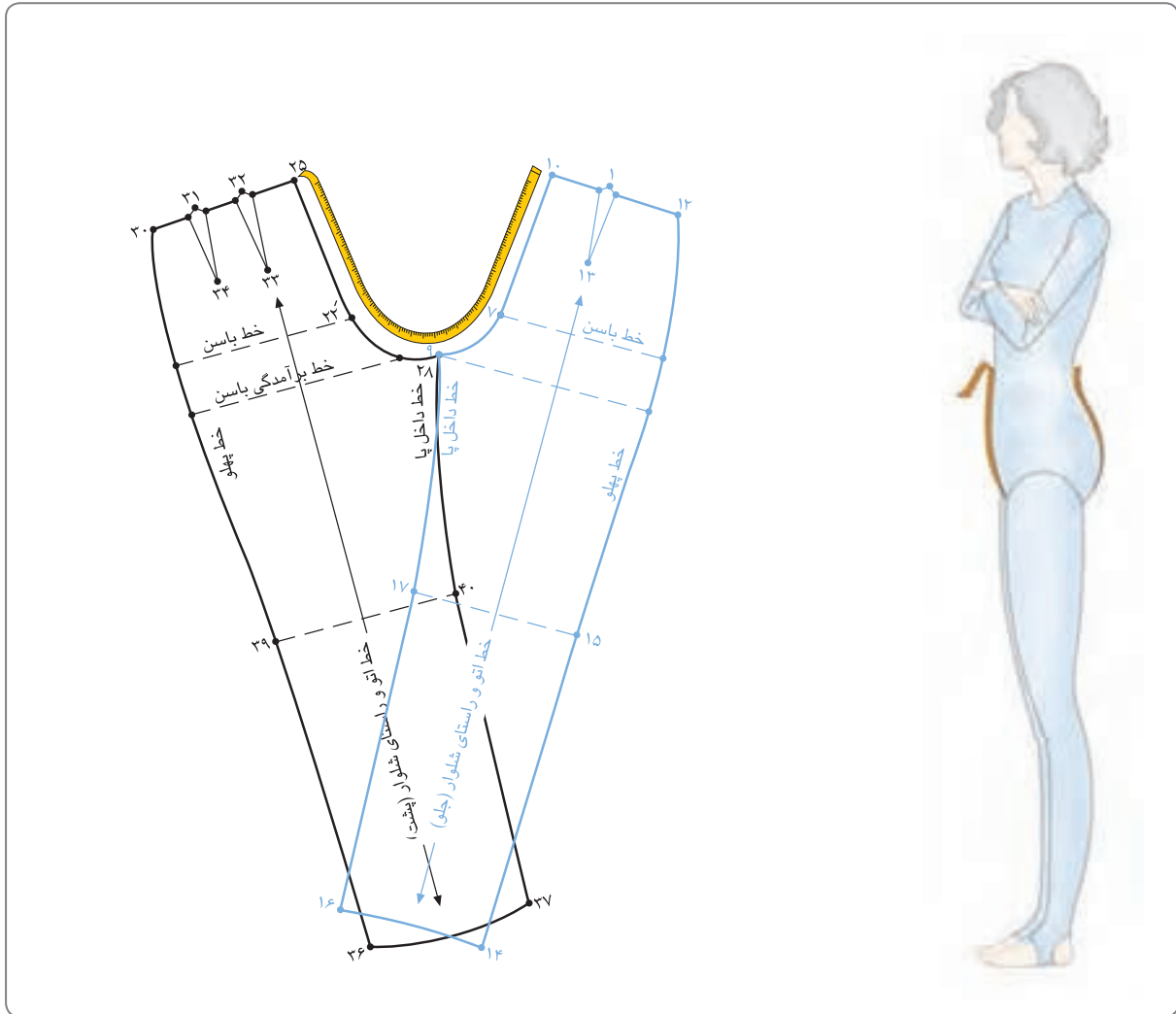

پس از ترسیم الگوی اساس و قبل از رفع عیوب احتمالی اندام، قسمت‌هایی را که ممکن است در هنگام پوشیدن دارای اشکالاتی باشد، برطرف کنید. داشتن اطلاعات کافی از وضعیت الگوی پایه بسیار ضروری است. قسمت‌هایی از اندام که برای کنترل الگوی اساس شلوار مورد نظر است، شامل: خطوط داخل پا، دور ران، دور زانو، لبه شلوار، قد زانو، دور فاق است.

اندازه‌گیری		اندازه‌گیری روی اندام شخص	
جدول سایز	شخص		
		۱	کنترل دور فاق
		۲	کنترل دور زانو
		۳	کنترل دور ران
		۴	کنترل مجموع طول فاق جلو و پشت
		۵	کنترل داخل پا
		۶	کنترل قد زانو
		۷	کنترل پهنای لبه شلوار

شکل ۲۷ - ۴

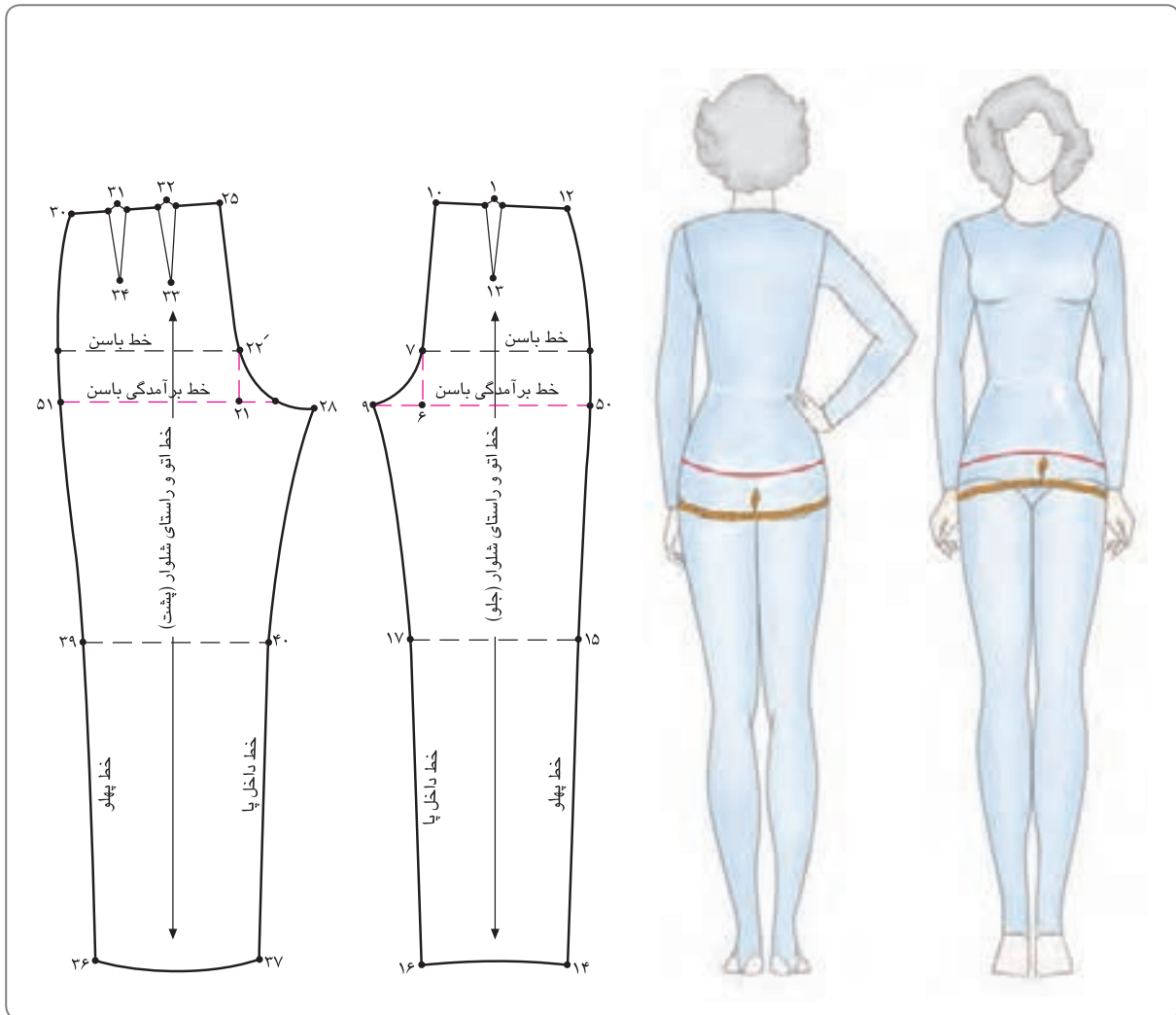

▲ شکل ۲۸ - ۴

نقطه فاق مماس یکدیگر باشند و فاصله «۲۸→۲۵» و «۹→۱۰» را با اندازه فاق گرفته شده سنجیده شود.

اولاً در نقطه «ف» کاملاً گونیا شود؛ ثانیاً اگر این مقدار کمتر از اندازه الگو باشد، در این صورت طول فاق الگو کوتاه است و باید خط باسن چیده شده و به این خط اوزمان بدهید. (شکل ۲۸ - ۴)

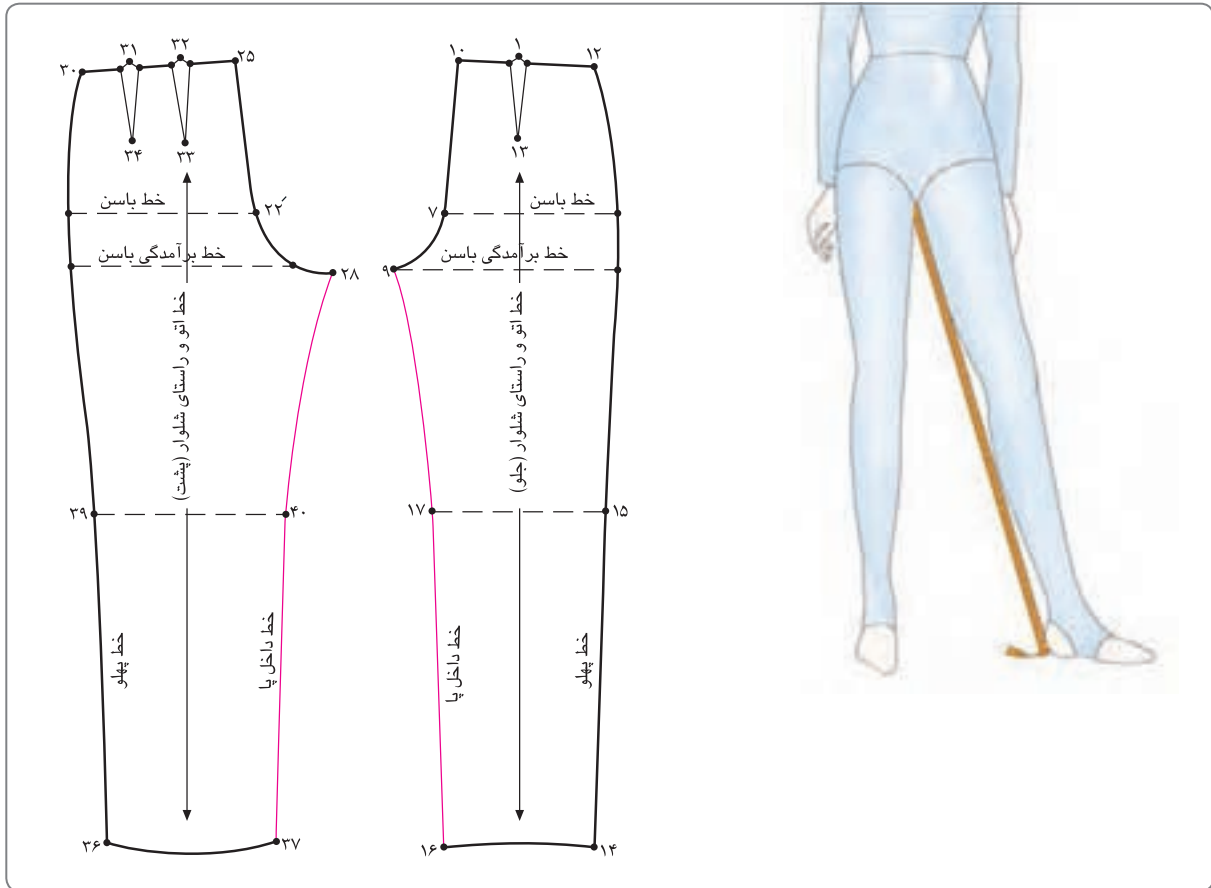
▲ سانتی متر را در خط مرکزی پشت اندام روی خط کمر بگذارید و متر را از بین فاق عبور دهید تا خط کمر مرکزی را اندازه بگیرید و یادداشت کنید. اندازه قسمت جلو و پشت را نمی توان دو قسمت کرد؛ زیرا این دو قسمت مساوی و یکسان نیست. مطابق شکل، الگوی جلو و پشت شلوار را از طرف فاق روبه روی هم قرار دهید؛ به طوری که خط داخل پا در

▲ شکل ۲۹ - ۴

و گاهی خط اتوی شلوار را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. مجموع اندازه «۵۰→۶» و «۵۱→۲۱» با اندازه گرفته شده، سنجیده شود؛ این مقدار نباید کمتر از اندازه گرفته شده باشد. در غیر این صورت به آزادی دور باسن اضافه شود. (شکل ۲۹-۴)

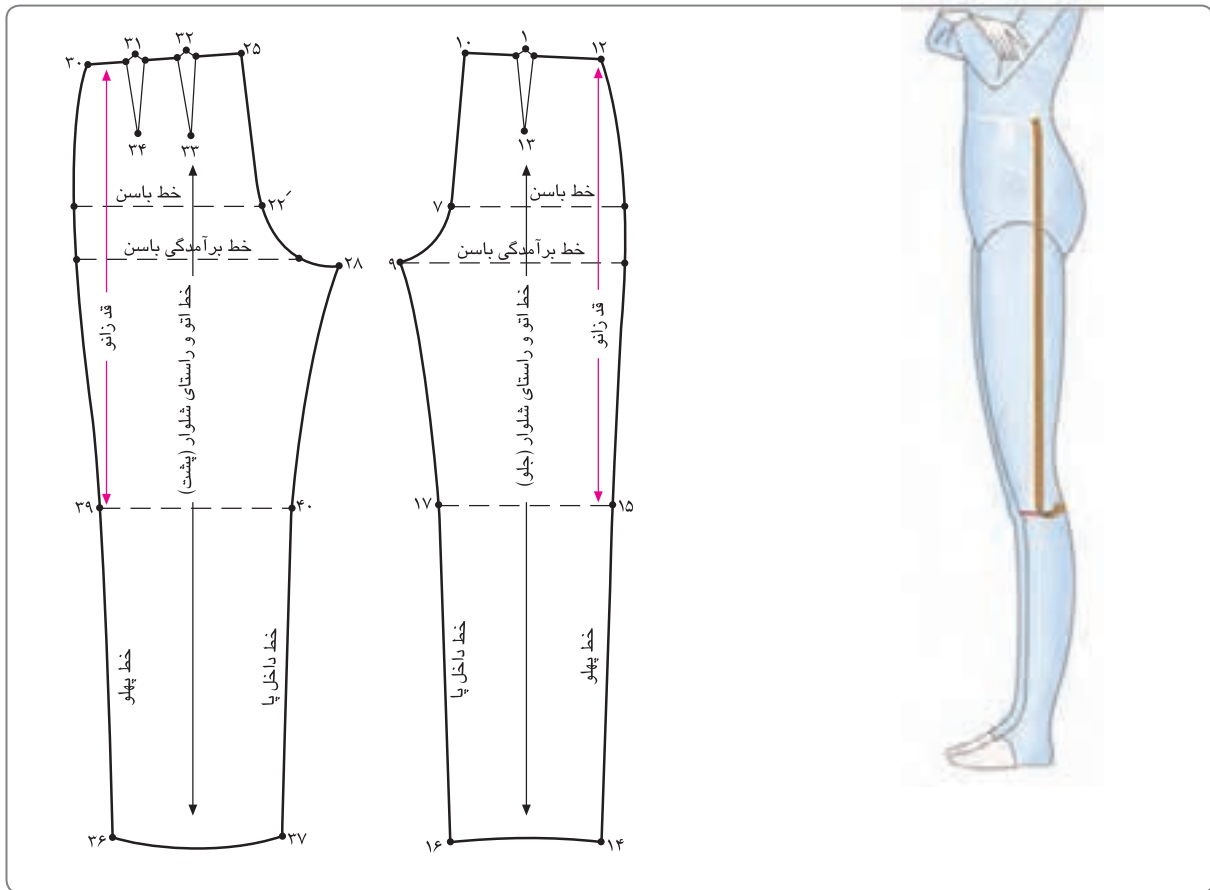
▲ روی اندام دور خط فاق شلوار را اندازه‌گیری کنید؛ این قسمت را به منظور کنترل الگو انجام می‌دهیم. بعضی دارای برجستگی در این سمت هستند که معمولاً برآمدگی زیادی (در پهلوهای فاق) از خط بلندی باسن تا خط بلندی فاق در آنها دیده می‌شود

▲ شکل ۳۰ - ۴

در صورتی که اندازه الگو کمتر از اندازه گرفته باشد، فاصله
 «۴۰ → ۲۸» و «۱۷ → ۹» را با اتو، کش کاری کنید. (در افراد
 چاق بهتر است از «۱۶ → ۹» و «۳۷ → ۲۸» کش کاری شود.)
 (شکل ۳۰-۴)

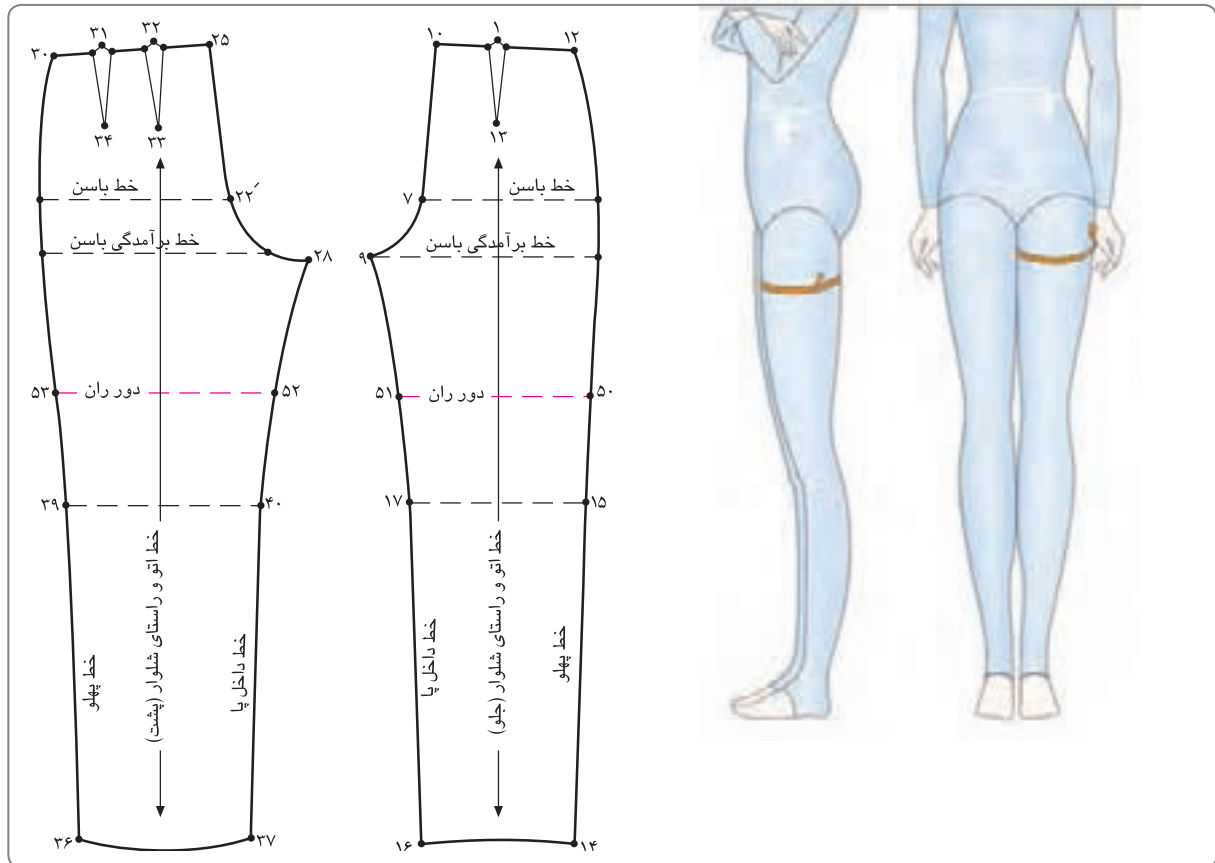
▲ روی اندام خط داخل پا، از انتهای پا تا لبه شلوار را اندازه‌گیری
 کنید؛ این اندازه به منظور کنترل الگو و جلوگیری از کشیدگی الگو
 در این قسمت است. در الگوی شلوار، خطوط داخل پا، «۳۷ → ۲۸»
 و «۱۶ → ۹» را اندازه بگیرید؛ اولاً باید فاصله این دو خط یکسان
 و مساوی باشد، ثانیاً با اندازه گرفته شده، اندام سنجیده شود؛

▲ شکل ۳۱ - ۴

در صورتی که این اندازه بیشتر از مقدار باشد، یعنی قد زانو باید اصلاح شود؛ زیرا حرکت در قسمت زانو را محدود می‌کند. (شکل ۳۱-۴)

▲ متر را از خط کمر تا خط زانو اندازه بگیرید؛ پس از ترسیم الگوی اساس شلوار، فاصله «۱۵→۱۲» یا «۳۹→۳۰» با اندازه گرفته شده قد زانو سنجیده شود؛ این اندازه معمولاً می‌تواند بین «۳-۵ سانتی‌متر» با اندازه «۱۵→۱۴» تفاوت داشته باشد.

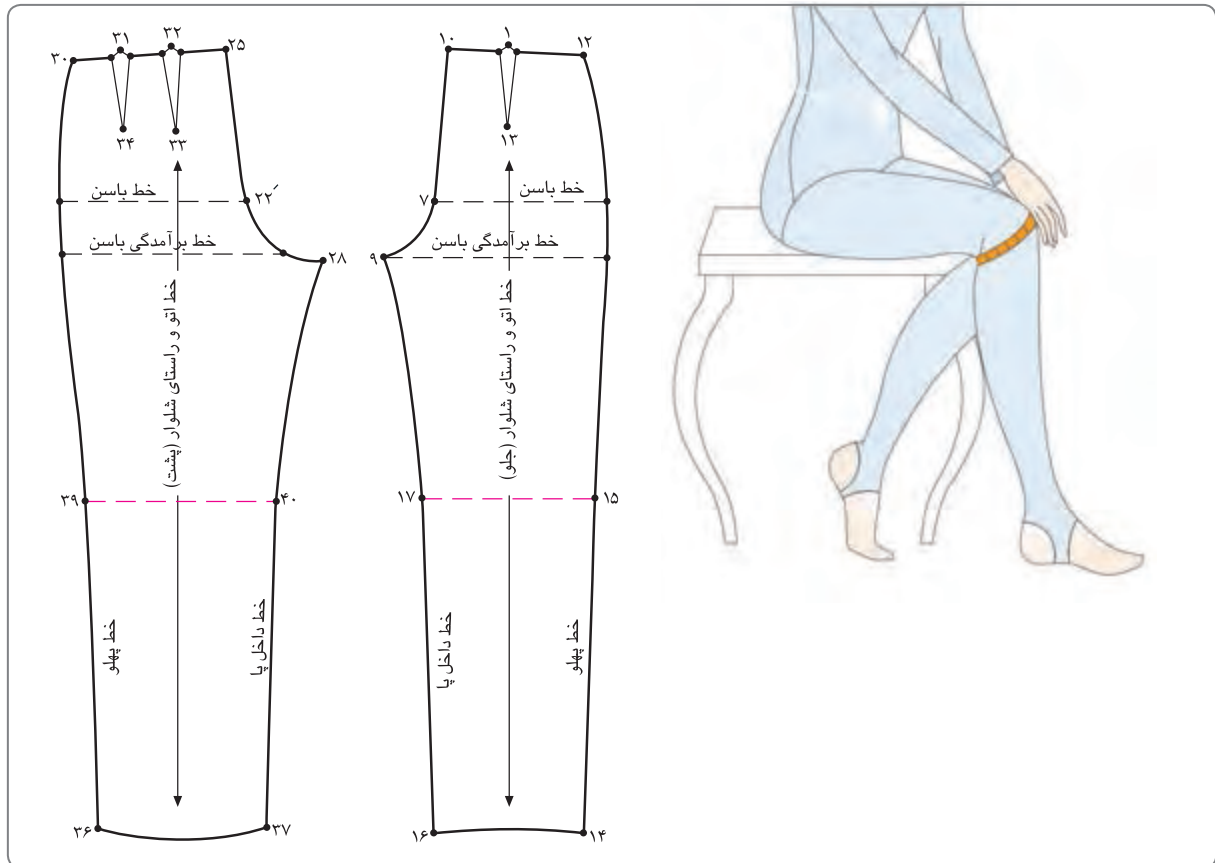

▲ شکل ۳۲ - ۴

رسم کنید و مجموع اندازه «۵۱→۵۰» و «۵۳→۵۲» با اندازه گرفته شده سنجیده شود؛ در صورتی که کمتر باشد، با اضافه کردن قسمت زانو، لبه شلوار و اضافه کردن فاق این مقدار را اصلاح کنید. (شکل ۳۲-۴)

▲ برای افراد چاق یا اندام ورزشکاران دوران را به منظور کنترل الگو اندازه گیری کنید؛ برای این منظور بعد از باسن، برجسته ترین قسمت پاها را اندازه بگیرید. در اندام تعداد زیادی از خانمها برآمدگی در دو طرف بالای ران دیده می شود. از خطوط برآمدگی فاق جلو و پشت «۷-۵ سانتی متر» پایین خطی موازی با زانو

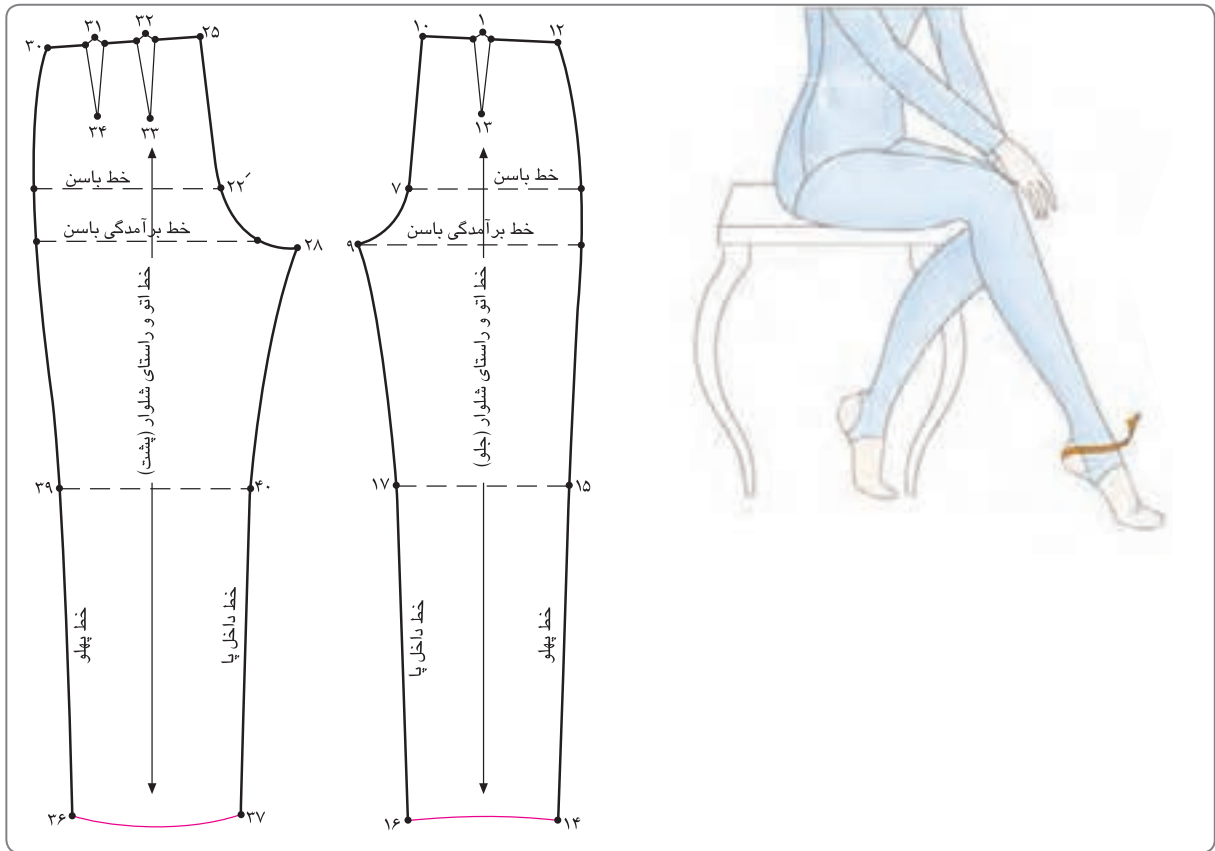

▲ شکل ۳۳ - ۴

روی الگوی شلوار مجموع اندازه « $۳۹ \rightarrow ۴۰$ » و « $۱۷ \rightarrow ۱۵$ » با اندازه زانوی گرفته شده سنجیده شود؛ نباید اندازه کمتر از اندازه الگو باشد؛ در غیر این صورت باید به مقدار زانو و لبه شلوار اضافه شود. (شکل ۳۳-۴)

▲ مطابق شکل زانو را روی سطحی با زاویه ۹۰ درجه قرار دهید؛ زانو را در حالت نشسته یا ایستاده (در حالت خمیده) نگه دارید، این اندازه‌گیری برای پارچه‌هایی است که کش نمی‌آید. این قسمت نباید به صورت چسبان اندازه‌گیری شود. اگر این اندازه آزادی لازم را نداشته باشد، زانو به راحتی حرکت نمی‌کند.

▲ شکل ۳۴ - ۴

باید مجموع اندازه « $۳۶ \rightarrow ۳۷$ » و « $۱۴ \rightarrow ۱۶$ » الگوی شلوار با اندازه گرفته شده، سنجیده شود؛ این اندازه نباید کمتر از اندازه گرفته شده باشد؛ در غیر این صورت باید به اندازه لبه شلوار اضافه شود. (شکل ۳۴-۴)

▲ پهنای لبه پایین شلوار، بستگی به مدل دارد؛ برای شلوارهایی که دمپای تنگ* دارند دم پا باید از این قسمت عبور کند. با متر از پاشنه پا تا روی پا را اندازه بگیرید. این اندازه برای چسبان‌ترین دمپای شلوار است (این مکانیست که دمپای شلوار باید به راحتی از آن عبور کند).

* در مورد پارچه‌های کشی به راحتی عبور می‌کند؛ ولی برای پارچه‌های معمولی این اندازه گرفته می‌شود و کمی آزادی در اندازه‌گیری به آن داده می‌شود.

استاندارد مهارت: نازک‌دوزی زنانه درجه ۲ (الگو)

۸۸و۷-۹۱/۴۱/۲/۴

پیمانه مهارتی: ترسیم الگوی انواع لباس

۸۸و۷-۹۱/۴۱/۲/۴-۲

واحد کار ۴: ترسیم الگوی انواع شلوار

۸۸و۷-۹۱/۴۱/۲/۴-۲۴

۱- با توجه به اندازه‌های داده شده و با استفاده از خط کش

$\frac{1}{5}$ سانتی‌متر، الگوی جلو و پشت شلوار را کامل کنید:

دور کمر، ۷۰ سانتی‌متر

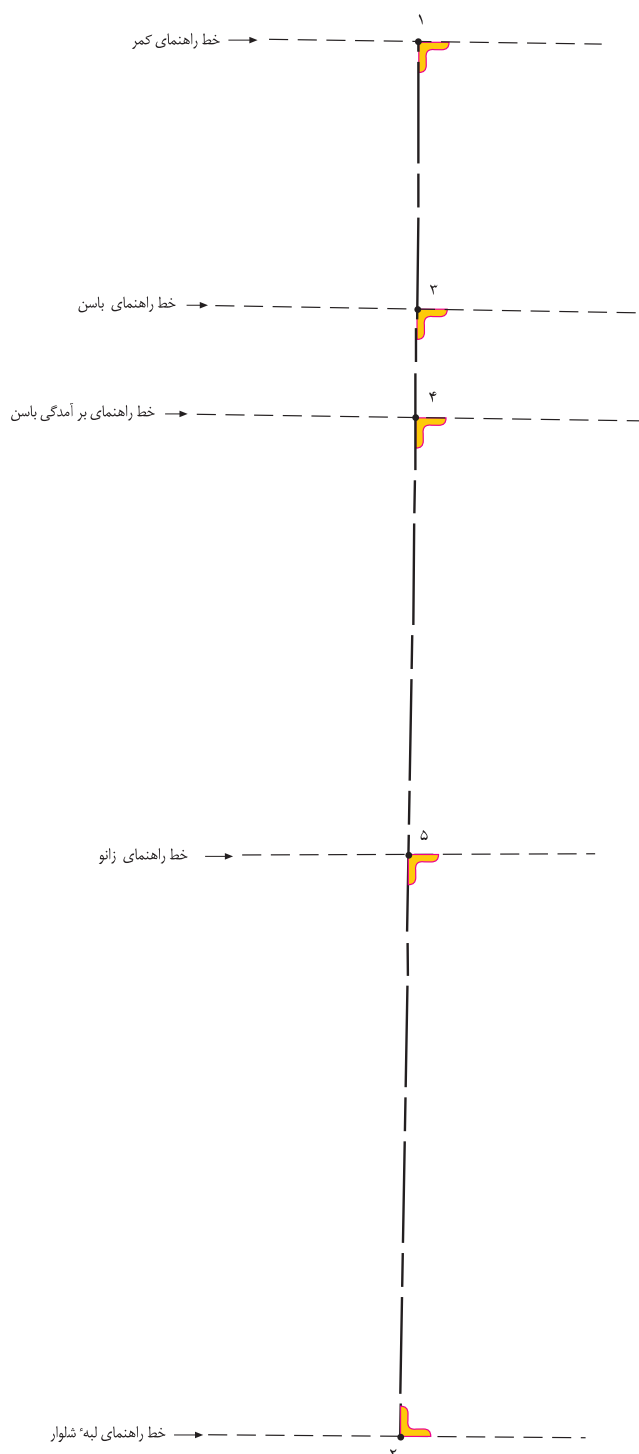
دور باسن، ۹۵ سانتی‌متر

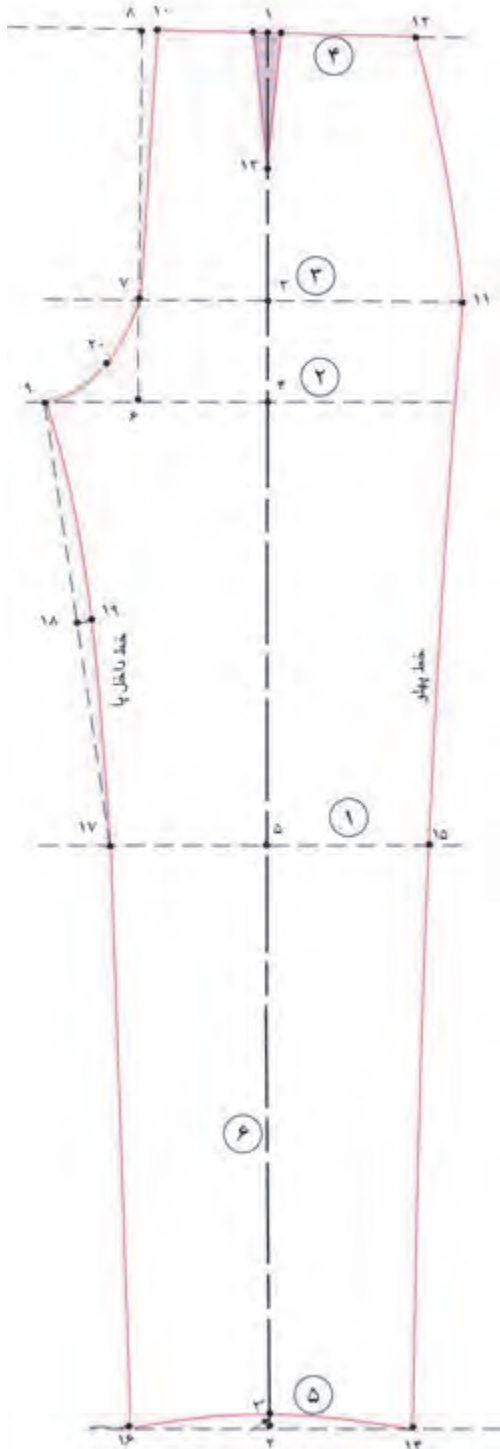
بلندی باسن، ۲۰ سانتی‌متر

برآمدگی باسن، ۲۹ سانتی‌متر

قد شلوار از کمر، ۱۰۲ سانتی‌متر

پهنای دور لبه شلوار، ۴۰ سانتی‌متر

۱- با توجه به شکل روبه‌رو (الگوی جلوی شلوار) به

سؤالات پاسخ دهید:

- ۱-۱. فاصله « ۱→۴ » برابر است با .....
- ۱-۲. فاصله « ۱→۳ » برابر است با .....
- ۱-۳. فاصله « ۴→۵ » برابر است با .....
- ۱-۴. فاصله « ۴→۶ » برابر است با .....
- ۱-۵. فاصله « ۷→۱۱ » برابر است با .....
- ۱-۶. فاصله « ۶→۹ » برابر است با .....
- ۱-۷. فاصله « ۱۰→۱۲ » برابر است با .....
- ۱-۸. فاصله « ۲→۱۶ » برابر است با .....
- ۱-۹. فاصله « ۶→۲۰ » برابر است با .....
- ۱-۱۰. طول پنس « ۱→۱۳ » برابر است با ..... سانتی‌متر
- ۱-۱۱. اندازه « ۱۸→۱۹ » برابر است با ..... سانتی‌متر
- ۱-۱۲. پهنای پنس جلو برابر است با ..... سانتی‌متر
- ۱-۱۳. فاصله « ۸→۱۰ » برابر است با ..... سانتی‌متر
- ۱-۱۴. نام خط شماره ۱ در الگوی شلوار ..... است.
- ۱-۱۵. نام خط شماره ۲ در الگوی شلوار ..... است.
- ۱-۱۶. نام خط شماره ۳ در الگوی شلوار ..... است.
- ۱-۱۷. نام خط شماره ۴ در الگوی شلوار ..... است.
- ۱-۱۸. نام خط شماره ۵ در الگوی شلوار ..... است.
- ۱-۱۹. نام خط شماره ۶ در الگوی شلوار ..... است.

آزمون نظری

۱- با توجه به شکل روبه‌رو (الگوی پشت شلوار) به سؤالات

پاسخ دهید:

۱-۱. فاصله «۲→۳۶» برابر است با .....

۱-۲. فاصله «۲۲→۳۵» برابر است با .....

۱-۳. فاصله «۲۵→۳۰» برابر است با .....

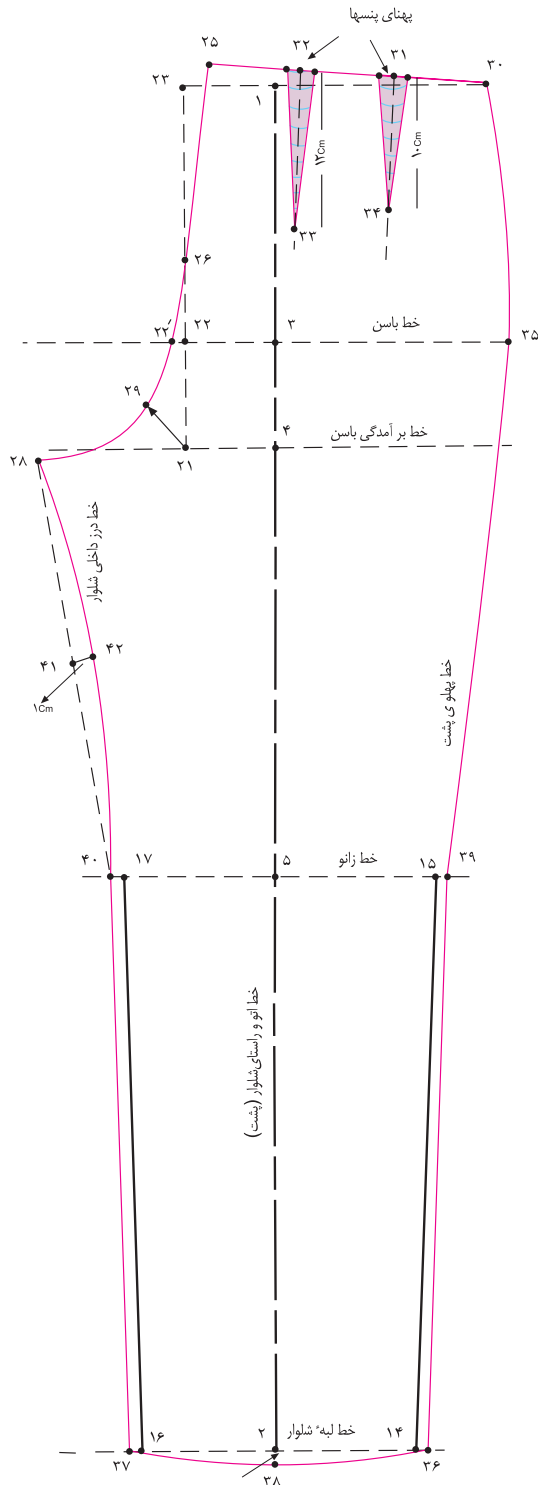
۱-۴. فاصله «۲۱→۲۹» برابر است با .....

۱-۵. طول پنس «۳۲→۳۳» برابر است با ..... سانتی‌متر

۱-۶. طول پنس «۳۱→۳۴» برابر است با ..... سانتی‌متر

۱-۷. پهنای پنس‌های پشت برابر است با ..... سانتی‌متر

۱-۸. فاصله «۴۱→۴۲» برابر است با ..... سانتی‌متر

▲ شکل ۳۵-۴

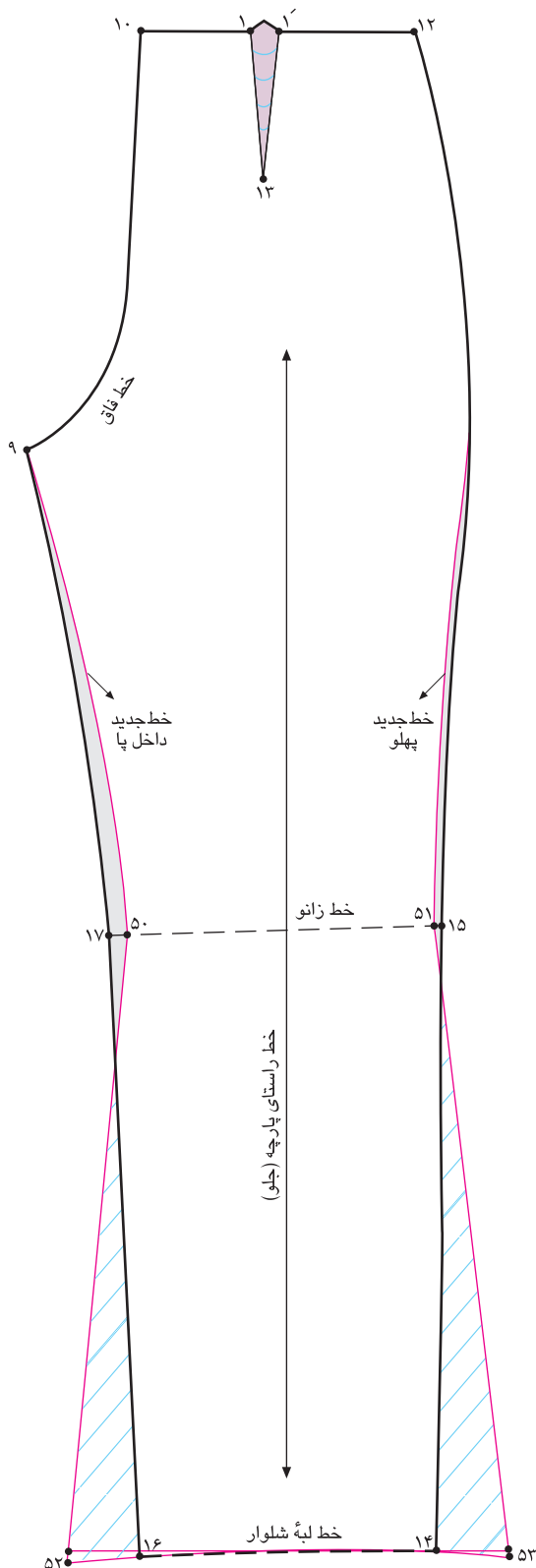
در این روش، از الگوی کنترل شده الگوی اساس شلوار رولت کنید.

از نقاط «۱۶ و ۱۷» روی خط زانوی جلوی شلوار، به اندازه دلخواه (بستگی به گشادی* زانو، جنس پارچه و فرم اندامی شخص به اضافه آزادی دارد) داخل شده؛ نقاط «۵۰ و ۵۱» به دست می‌آید. ^۱ پهنای خط زانوی شلوار به اضافه آزادی-۲ سانتی‌متر = ۵۱ → ۵۰ از نقاط «۱۴ و ۱۵» خط لبه شلوار به اندازه دلخواه (حداقل «۱/۵ سانتی‌متر» و حداکثر «۶ سانتی‌متر») اوزمان بیرون آمده؛ نقاط «۵۲ و ۵۳» به دست می‌آید.

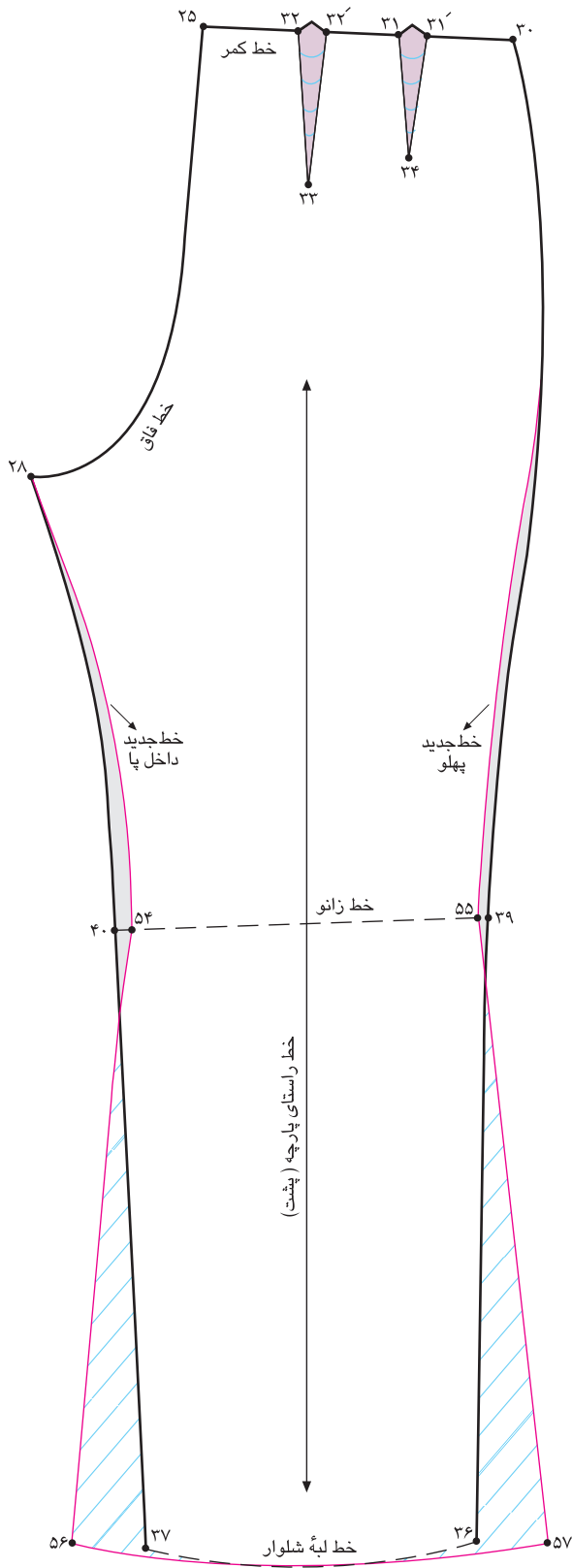
قبل از وصل خطوط «۵۱ → ۵۳» و «۵۰ → ۵۲» طول خطوط «۱۵ → ۱۴ و ۱۷ → ۱۶» را اندازه بزنید و از نقاط «۵۱ و ۵۰» به اندازه این خطوط به نقاط «۵۳ و ۵۲» وصل کنید.

این عمل به منظور جلوگیری از افتادگی این خطوط در هنگام برش پارچه است.

خطوط جدید پهلو و داخل پای شلوار را مانند شکل با خط کش مخصوص پهلو شلوار به اندازه «۰/۵-۱/۲۵** سانتی‌متر» داخل شده رسم کنید. (شکل ۳۶-۴)

شکل ۳۶ - ۴

در الگوی پشت عیناً همانند الگوی جلوی شلوار عمل کنید؛ با

کمی تغییرات در گشادی‌های زانو و شلوار که عبارتند از:

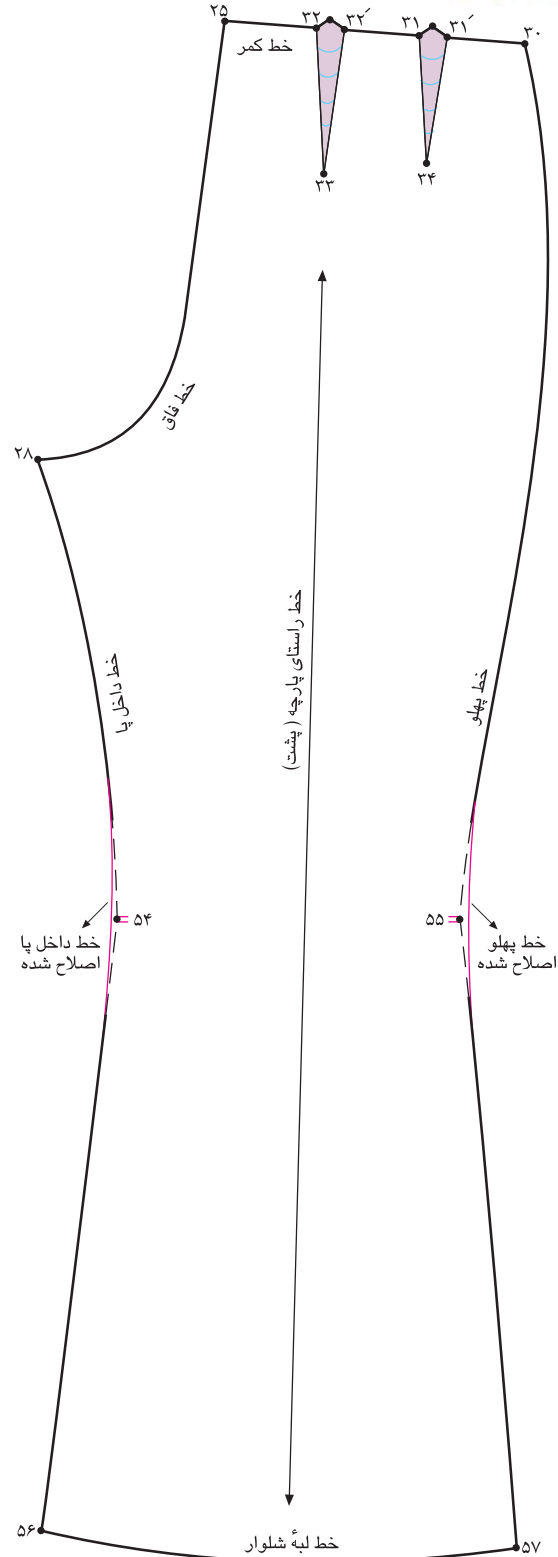
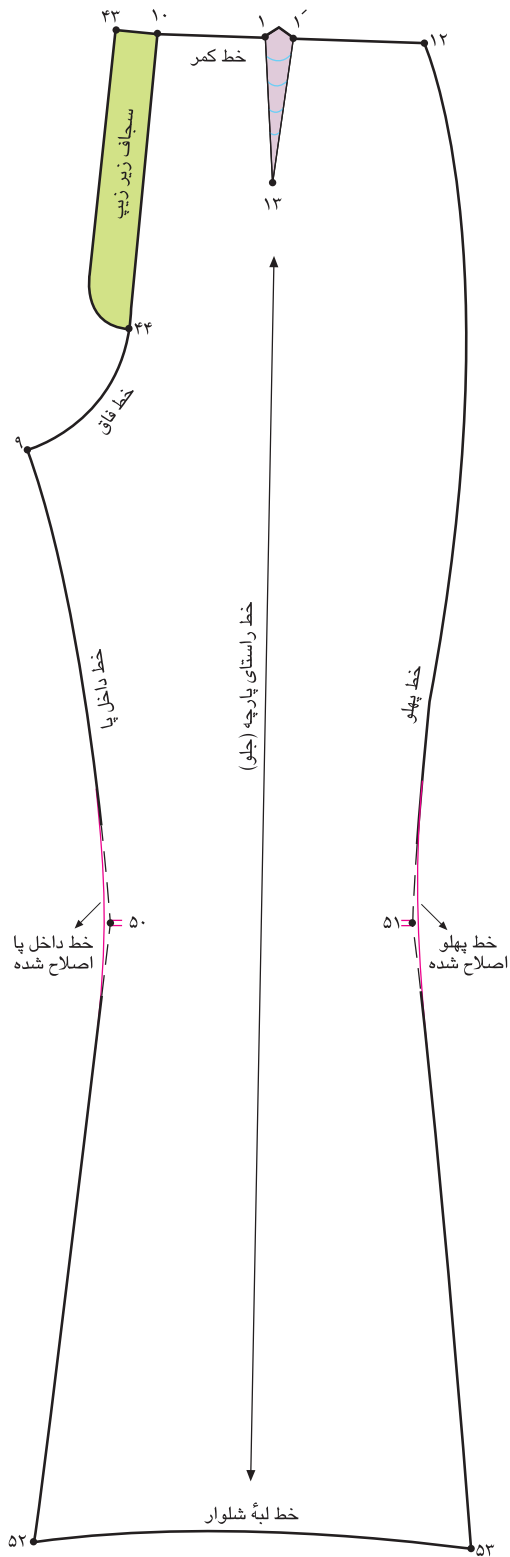
(شکل ۳۷-۴)

$$\frac{1}{2} \text{ پهناي زانوي شلوار + آزادي* به اضافه } 2 \text{ cm } = 55 \rightarrow 54$$

حداقل ۱/۵cm و حداکثر ۶cm = ۵۶ = ۳۷ → ۵۷ = ۳۶

شکل ۳۷ - ۴

▲ شکل ۳۸ - ۴

در نقاط ۵۰، ۵۱ و ۵۴ با خط کش مخصوص، خطوط پهلو و داخل پا را اصلاح کنید.
سجاف زیر زیپی را ترسیم کنید. (شکل ۳۸-۴)

روش دوم فون کردن شلوار (نیلوفری)

▲ شکل ۳۹-۴